

TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

LÉKAŘSKÁ STUDIE

Dr R. W. HYNK

Dr. R. W. Hynek • TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

(Lékařsko-náboženská studie)

Dr R. W. HYNEK

V Praze 1948

V generální komisi:

Cyrilo-Methodějské knihkupectví G. Franci, Praha I., Pernštýn

Ordinarius Pragensis

Nihil obstat,

Prof. Dr Felix Mikula

censor

Imprimatur

Pragae die 20 Martii 1948

Prael. Dr Theophilus Opatrný

vicarius generalis.

No 4270

Copyright 1948 by the author

Dr R. W. Hynek, Prague XII/790.

Úctě nejkrásnější Matky, nejpokornější.

OBSAH:

Úryvky z dopisu — úvodem	9
1. Neznáme a nepoznáme nikdy?	11
2. Hluboký význam obrazů	12
3. Nejranější zpodobnění Krista	15
4. Byl Kristus nepěkného vzhledu?	17
5. Jděme na to lékařsky!	21
6. A to biologicky napřed!	22
7. Leč i fyziologicky!	26
8. Duše omilostněné sdělují —	31
9. Důkazy historické osobnosti Kristovy	33
10. Historická osobnost zanechává stopy	38
11. Základní typ zobrazení Kristova	39
12. Acheiropoietai	42
13. Rouška sv. Veroniky	45
14. Vývoj ikony	49
15. Doklad sv. Sindonu	50
16. Biotypologie	56
17. Anthropometrie	60
18. Výška postavy	62
19. Imponující krása, zvláštní dokonalost! (Judica)	63
20. Kánon antické krásy	65
21. Ani okopírovat nelze!	67
22. Přemáhá genie všech věků!	71
23. Majestát Tváře Ukřižovaného	73
25. Toť ON! Toť Jeho Tvář! (Paul Claudel)	75

NEJVVYŠŠÍ UZNÁNÍ.

Při nástupní audienci J. Ex. njd. p. Dra J. Berana v Římě, přijal sv. Otec z rukou našeho nejd. primasa knihu MUDra R. W. Hynka »Muž bolesti« I. a II. svazek. Prohlížel ji s největším zájmem, neb pojednává podle otisků posv. Rubáše turinského o lékařské stránce Umučení Páně.

Proto zaslal autor s věnováním Jeho Svatosti italský překlad zkráceného II. svazku co samostatné dílo »Golgota očima lékaře.« A za sazby této brožury obdržel následující zprávu:

»Vznešený Velekněz přijal s účastí a radostí věnování publikace, která jest význačným příspěvkem k studiím této velmi uctívané Relikvie. A vyslovuje Vám své otcovské díky, z celého srdce zasílá Vám vytoužené Apoštolské požehnání, jakožto předzvěst nebeských milostí.«

No 5550 z 2. března 1948.

ÚRYVKY Z DOPISU. - ÚVODEM.

»Posvátný Rubáš turinský!!!...

Kdyby byl živ Julius Zeyer, dočkal by se splnění největšího přání mnicha Brandana: patřiti tělesnými očima na Tvář Ježíše Krista, Pána našeho. To bylo jistě velkým přáním i Julia Zeyera samotného...

Žádná postava Kristova z krucifixů ani zdaleka nedosahuje té božské krásy a síly, jaká se jeví na posv. Rubáši turinském... Žádné umělecké dílo nedosahuje Krista v plnosti... To je jen výsadou evangelií... a nyní také Turinského Plátna!

Když jsem před několika lety po prvé uviděl fotografii posvátného Rubáše, hned jsem uvěřil v jeho pravost... totiž... že jest na něm otisknuto svaté Tělo Ježíše Krista a nikoho jiného!

Na všechny námitky odpověď jest jediná: a ta jest nejpádnější! Odpověď jest v samotné Tváři Kristově!!! Kdo na ni bude hledět, přesvědčí se, že toto jest Kristus, Syn Boží — a nikdo jiný to být nemůže!!!

Tento otisk Těla Ježíšova přesahuje i nejdokonalejší umělecká díla v tom, že spojuje dva nejvyšší vrcholy umění, dva protikladné vrcholy, které kdy umění vůbec dosáhlo: antiku a gotiku. Dokonalá tělesnost v umění — antika a doposud nejvyšší odtělesnění, produchovnění v umění, gotika jsou jediné zde uskutečněny v úplné dokonalosti, v dokonalém souzvuku!!!

Myslím, že velmi málo lidí si uvědomuje, co Hrobní Plátno pro nás znamená, jaké milosti se nám jím dostalo... V době, která Krista stále víc a více opouští, přichází opět sám Ježíš Kristus, aby mnohé přesvědčil o svém Božství... Aby mnohé přesvědčil a mnohé ve víře utvrdil...

Kdo však pohleděl do Jeho Tváře, stává se Jeho zajatcem...«

A. S.

1 NEZNÁME A NEPOZNÁME NIKDY?

Mluvit či psát něco určitého a doloženého o tělesném zjevu Kristově — mohlo by se za současných názorů a zvyklostí zdáti leckomu příliš odvážným či dokonce pochybeným. Neboť o tomto předmětu, tak vysoce mysle všech křesťanů po celé věky zaujavším, nemohlo být dosud nikým nic přesného pověděno, protože o něm existovaly jen samé dohady, vzájemně si odporující názory a domněnky opřené o různé autory.

A nemohlo býti ani nic jasného, přesvědčivého či přesného stanovení o tomto tématě. Chybělo stále jakýkoliv podklad věrohodného popisu, aneb pravdivého, uznaného zobrazení osobnosti Kristovy. Proto tato otázka byla především doménou theologických disputací, doktorských tesis, kdežto my dnes pokusíme se jíti na to jinak, řešiti to metodou přírodovědeckou, nanejvýš lékařskou. Máme k tomu reálný podklad, metody i zkušenosti vědecké, čímž vším stává se náš pokus původní literární novinkou.

Teprve před několika málo lety dostal se nám v otiscích posv. Rubáše turinského přesný lékařský doklad, rozměry i rozbor skutečného těla muže ukřižovaného, popraveného křížem do nejmenších podrobností shodně jako Ježíš Kristus, Pán náš, takže lze soudně — lékařskou identifikační metodou prohlásiti tyto otisky právem za Kristovy. S dostatek o tom pojednaly moje dřívější spisy: »Umučení Páně«, »Golgota« i »Muž bolesti« I. a II. svazek.

Takto zhodnoceny vnášejí tyto otisky netušené světlo nejen na přesný způsob přehořkého Umučení Páně, ale vlévají i novou naději a přetékající radost do našich badání o pravé podobě Páně.

Jelikož se tu jedná o otisky těla lidského, spadá rozhodování o jich pravosti či podvrženosti jediné do oboru vědecké discipliny po výtce se studiem těla lidského ať živého či mrtvého zabývající, t. j. do lékařství. Do lékař-

ství v první řadě co odborné vědy o tomto předmětu. Proto ani archeologové ani historikové či právníci nemohou nijak nic odborně vyslovovat aneb rozhodovat, ani theologové, neboť jich úsudek zůstává stále úsudkem laickým, t. j. nepřislušným, bezvýznamným, což každému jest očitno.

S druhé strany byla k rozluštění této otázky vynaložena všemožná péče i vyčerpávající studium, jímž podařilo se postavit na nerozborný přírodovědecký základ autentičnost, t. j. nefalšovatelnost rukou lidskou těchto otisků, které ve své dokonalosti mohly býti docíleny nanejvýš přesným fysikálně-chemickým registračním processem.

2 HLUBOKÝ VÝZNAM OBRAZŮ.

Co milujeme, snažíme se stále míti u sebe. Pokud možno na očích, aby naše myšlenky se mohly stále obírat, směřovati a se upínati k milovanému předmětu či osobě. Zvláště pak snažíme se získat obraz či fotografii od osoby vzdálené, kterou nemůžeme míti stále vedle sebe. Chceme míti její obraz nejlepší a nejvěrnější.

Proto členové rodiny dávají si navzájem svoje podobanky, zvláště rodiče vzdáleným dětem a tyto rodičům. Kdo by nevěděl totéž o milencích?! Proto každá společnost vzdává poctu svým vynikajícím členům, když vyvěsí jich obrazy. Proto národ v portretech, sochách či pomnících vzdává hold svým největším synům. Staví si je veřejně na oči, by jich příkladem či vzorem bylo potomstvo povzbuzováno k jich následování.

Obrazem či podobiznou zpřítomňujeme si osoby vyvolené neb osobnosti znamenité, čímž soustředíme na ně především své myšlenky, pak city. A láska čím dále žhavější vniká do našich srdcí. Doprovázejícími pak předsta-

vami proměňují se a přetvářejí naše mysle i duše ve smyslu těchto velikánů, našich to vytoužených vzorů.

Má tedy svůj veliký a praktický smysl získávati či uctívati obrazy, podobizny, sochy našich velikánů, vládařů, vojevůdců, králů, presidentů, vrcholných mužů i žen umění, vědy i náboženství. Tak obrazy stávají se úžasnou, téměř psychotechnickou pomůckou k získávání, zpracování duší...

Toto pak všemi národy, všemi režimy od věků bylo praktikováno a používáno. Ani historické záchvaty obrazoborectví nedovedly trvale potlačit tuto vrozenou lidskou touhu.

A v tom právě tkví hluboký smysl a význam křesťanského uctívání obrazů různých světců, nejsvětější Panny či samotného božského Spasitele. Pomalu, ale jistě přetvářejí naši duši. Rozplameňují láskou naše srdce a posilují naši vůli ve směru svých vzorů. Máme však při tom stále na paměti, že takto uctíváme bytosti, které zpodobňují a nikoliv ty zpodobniny samotné. Pročež hlavně slouží výše uvedenému cíli. Esthetické či umělecké hodnoty až druhotně přidružují se, či pouze doprovázejí tento hlavní účel obrazů.

Ostatně, což nám křesťanům neslibuje naše sv. víra, že patřiti na Boha či na Krista ve skutečnosti »bez závoje a zrcadla« »tváří v Tvář« a jim se klaněti bude navěky naší hlavní blažeností v nebesích?

Proto je zcela přirozeno, že touha věků upínala se neustále na získání nějakého věrného zpodobnění našeho Pána a Vykupitele, jeho tváře či čehokoliv jiného. Přála si to chcovati a uctívati co nejdražší vzpomínku na toho, jenž přemohl a proměnil svět.

Zobrazovati Krista ať malířsky či výtvarně bylo nejmiřejším a nejvděčnějším předmětem všech umělců bez výjimky. Byloť nejvznešenějším podnětem jich úsilí, ať to byli primitivové či geniální vládci barev a štětce. Nebylo,

možno říci, význačnějšího malíře či výtvarníka, aby se o to nebyl pokusil s větším či menším zdarem neb nez darem.

Anglický malíř Thomas Heaphy věnoval dokonce celý život svůj pátrání po nejranějších a původních zpodobněních Kristových ať v Itálii či v Orientě. V tom s ním soupeřil Francouz Grimouard de St. Laurent.

Rovněž autor po svém návratu do lůna Církve marně hledal a marně bloudil nejrůznějšími galeriemi, musei a obrazárnami, veden touhou nalézt něco tak podobného Kristu, aby z toho vyzařovala jeho božská síla a božský duch. Něco, co by člověka ovládlo, přemohlo a plně uspokojilo . . .

Marným však bylo jeho snažení. Spatřil sice různá vrcholná umělecká díla, umělecky plně uspokojující, vnitřně však bezduchá. Byly to pouze podobizny lidí, lidských typů vlastního národa toho kterého umělce a doby, dle schopnosti tvůrců vyjádřené více, méně dokonale. Proto ztratil již dávna všechnu naději, že někde, někdy setká se se skutečným portretem Bohočlověka . . .

Teprve po letech dostalo se mu do rukou něco, náhle a nečekaně, co jej plně okouzlo a zcela si podmanilo . . .

Již patnáct let autor patří na nejkrásnější, nejduchovnější ba majestátní Tvář Páně, která v nejmenším (i nejkrásnější obraz se »okouká« a zevšední) neztratila pro něho svoji podmanivou sílu. Naopak ji zvyšuje stále. Autor patří na tuto tvář — a vroucně si přeje navěky smět patřit na ni . . .

Tento objev, tato radost stala se příčinou i předmětem jeho dalších spisů i tohoto. Neboť vidouce svá marná úsilí, přemnozí resignovali a vzdali se veškerých nadějí: »Ignoramus, ignorabimus«, »Neznáme a nepoznáme nikdy!«

Zásada ta platí pro přírodovědu v otázkách vzniku života. V našem případě netřeba se však oddávati této beznaději, zvláště když jiskřička naděje nám zasvitla.

Písma sv. Nového Zákona ani slůvkem se nezmiňují přímo o tělesném vzhledu Kristově. Ani soudobá pohan-ská literatura té doby neměla ve zvyku popisovati tělesný vzhled vynikajících lidí starověku. Jen sochařská díla nám jej dochovala. Až Plutarch, tuším, započal s líčením tělesného vzhledu svých hrdinů, jichž životopisy podával.

Také tradice o Kristu dokonale mlčí... A nesmíme nad to zapomínat, že v národu židovském zákonem Mojžíšovým (Exodus 20, 4) bylo přísně zapovězeno z obav před modloslužbou zhotovovati obrazy živoucích bytostí. Zvláště nad to zakázány byly zpodobněniny lidí. Víme jaké bouře a pozdvižení lidu vyvolalo cos podobného za Heroda Velikého, Archelaa a posléze hned po nastoupení Pilátově. A vliv křesťanů ze židovstva vzešlých byl stále velmi mocný v začátcích Církve a určitě zabránil něčemu podobnému.

3 NEJHRANĚJŠÍ ZPODOBNĚNÍ KRISTA.

Tedy z prvního století po Kristu nedochovalo se nám žádných zobrazení Spasitelových. Vlivem řecko-římské kultury v II. století v katakombách počal se přec zobrazovati Spasitel, t. j. na oči a k srdci přiváděti, ovšem symbolicky co Orfeus, Jonáš, křisitel Lazarův, dobrý pastýř atd. v zidealisovaném pojetí co krásný mladík. Neboť krása a mladost byly stálým přívlastkem božství.

Jistě že v tom měla i svůj podíl starokřesťanská »disciplina arcani« (udržování tajemství), neboť zpodobňovati Kristovo ukřižování po staletí bylo zcela nepřijatelnou ba pro opovržení smrti křížem zhola nemožnou věcí.

Ale od konce II. a pak v III. století pomalu nastává obrat, tím, že Kristus se zobrazuje co vousatý mladý muž. Tak zejména v Domitilliných katakombách setkáváme se

s poprsím Krista vousatého, s rozděleným dlouhým vlasem a rozčísnutým vousem na bradě. Podobný portret nalézá se též v Ponciánových pohřebištích.

Ale nejpůsobivější mužný portret Kristův byl objeven v katakombách sv. Petra a Marcellína a pochází dle jedněch z konce II., dle druhých z V. století. Je to nádherný portret muže značně vysoké postavy, podlouhlého obličeje, rozdělených vlasů i vousů, nadmíru ušlechtilý. Řečnické držení pravé ruky naznačuje, že jest prorokem, učitelem.

Ale pohanská antika, hýřící krásami tvarů svých plastik, pro sebe samu sochařsky zachycující kde kterého významného muže, jistě neopomenula totéž učiniti se zjevem tak výjimečným, jakým byl Kristus.

Sv. Irenej, biskup-mučedník lyonský, ve svém obšírném spisu »Adversus haereses« (2. polovina II. století po Kr.) zmiňuje se, že gnostická sekta Karpokratiánů uctívala v malých soškách dochovaná poprsí Kristova. Taktéž historik Lampridius uvádí v životopise císaře Alexandra Severa (vládl 222—235), že týž císař, proslulý zvláštní zbožností, choval ve svém soukromém božišti (lalarium) vedle sošek pohanských filosofů: Pythagora, Platona, Appolonia z Tyany též sošku Kristovu.

Asi před 20 lety značný rozruch způsobilo nalezení skvostného stříbrného kalichu v syrské Antiochii, který překrásně jsa ciselován, zobrazoval 12 apoštolů a Krista. Choval pak uvnitř jiný, prostý dřevěný kalich, kterého prý použil sám Pán při poslední večeři.

Leč proti tomuto nálezu vzneseny námitky, stejně jako proti jinému objevu Wolterově alabastrové hlavy Kristovy, dle znalce Furchtwänglera prý pocházejí z 2. poloviny I. století. Táž rovněž všeobecně neuznána, ačkoliv je to zaručeně práce hellenistická, velmi ušlechtilých rysů a proporcí. Ku podivu tato má uprostřed rozdělený vlas i vous na bradě, znaky to v antickém dědictví vyskytující

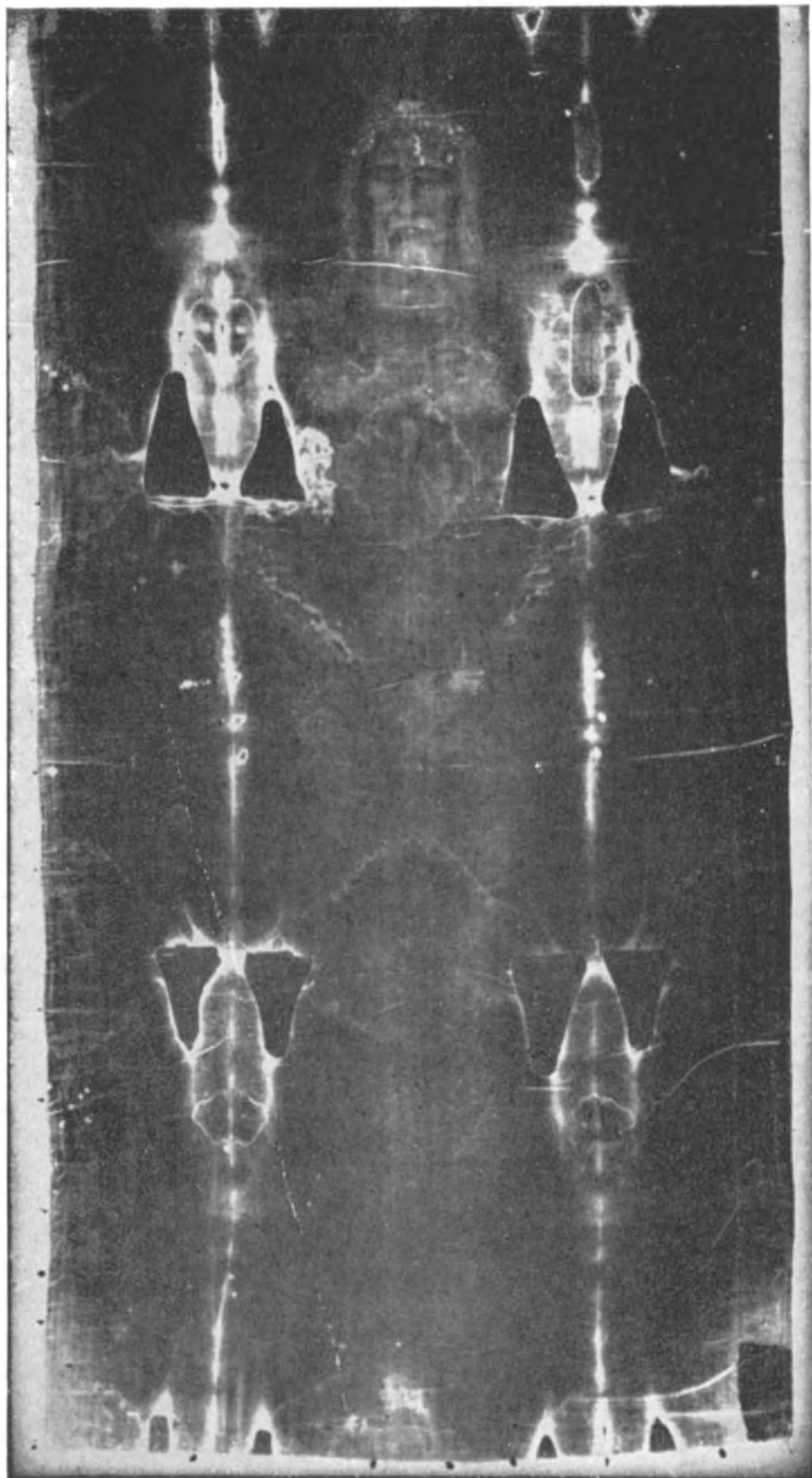

Foto Com. G. Enrie

Patisk zakázán

KRÁLOVSKY MUŽNÁ POSTAVA

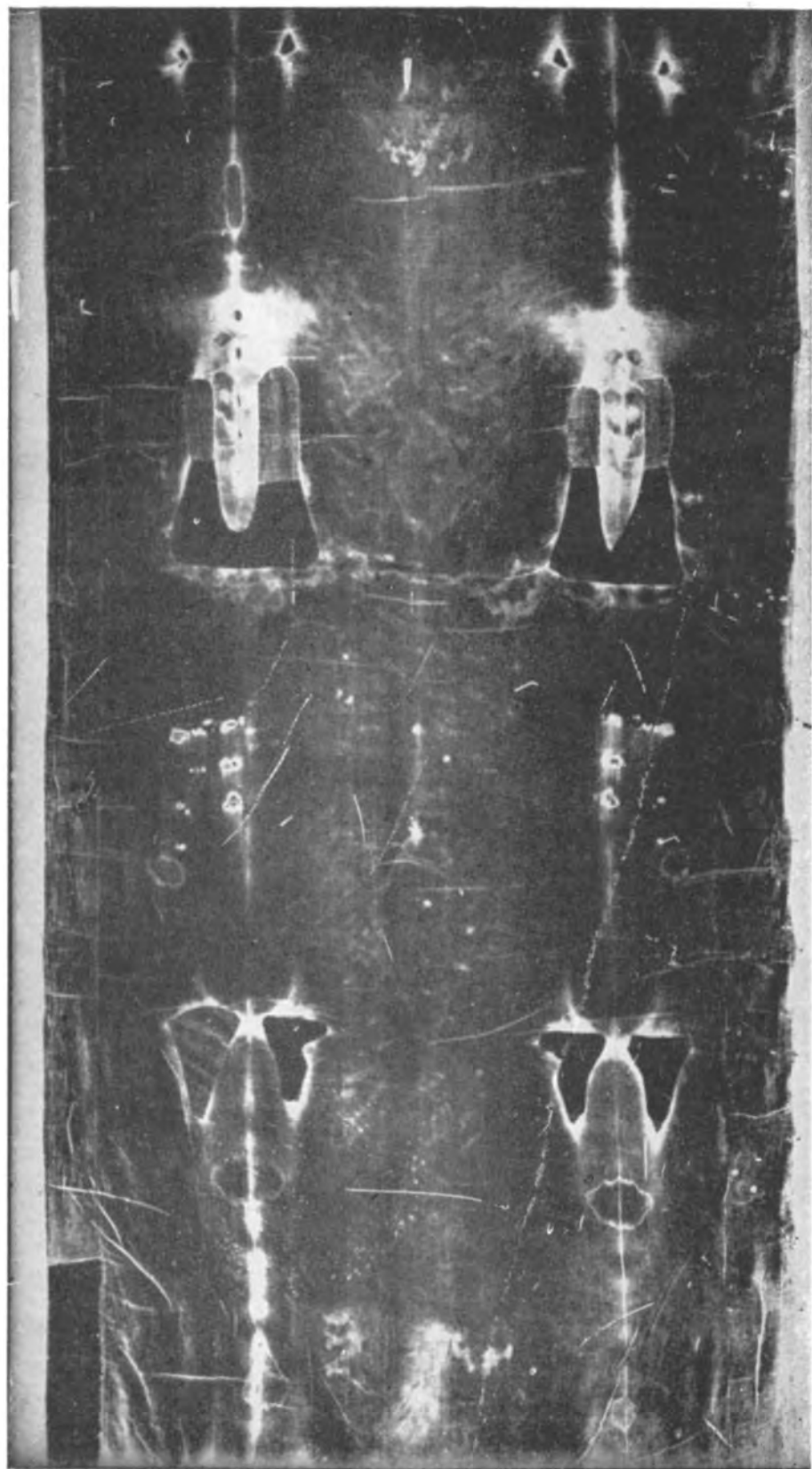

Foto Cóm. G. Enrie

Patisk zakázán

DOKONALÁ KRÁSA POSTAVY ZE ZADU

se jen pro zobrazení Pána (resp. galilejských a nazirejců). Nedochovala se však nikde u římských či řeckých soch.

Císař Konstantin dal postavit nad branami svého paláce velkou bronzovou sochu Kristovu, která však později byla zničena obrazoborci. Církevní historik Eusebius, biskup v Cesarei přímořské (zemřel r. 340 po Kr.), sám viděl v Paneasu (Cesarea Filippi) sochu Krista, uzdravujícího ženu s krvotokem, jakož i jiné obrazy Páně i apoštolů. Císař Julián Odpadlík dal zničit onu zmíněnou sochu v Paneas . . . O obrazech Kristových se dále zmiňují poutníci Placentius a Arculfus (šesté a sedmé století). Bohužel z těchto soch nic se nám nedochovalo.

4 BYL KRISTUS NEPĚKNÉHO VZHLEDU?

Než co horšího: ani v tradici nemáme žádných určitých zpráv o skutečné podobě Páně. Proto již v druhé polovině II. století mínění Otců i význačných křesťanů o ní se rozcházela. Tak sv. Justin mučedník (zemř. r. 150 po Kr.) prohlašuje ve spise »Adv. Marcionem« Krista za člověka poníženého, utrpení podrobeného, nevzhledného a pohrdaného. Klement alexandrijský, odvolávaje se na Isaiáše (53, 2, 3) tvrdí, že Pán byl zevnějšku nepěkného, což Origenes stupňuje v ošklivého. Zdroj tohoto mínění mimoděk prozrazuje Tertullián: »Vultus autem et aspectus inglorius, sicut Isaias pronunciaverat« (Tvář i vzhledem byl neslavný, jak to Isaiáš o něm prohlásil). Proto podívejme se důkladněji na tyto verše krále proroků!

Tyto zní: *»Tak zohaven bude obličej jeho mezi muži, tvářnost jeho mezi syny lidskými« (52, 14) . . . podoby neměl ani krásy, abychom naň patřili. Neměl vzhledu, bychom se kochali v něm. Povržen byl a nejposlednějším z lidí, mužem bolestí, zakusivším utrpení, před jakým lidé*

tvář si zastírají. Tupen byl, že jsme si ho nic nevážili» (53, 2, 3). Zde jest kořen onoho osudného omylu starších spisovatelů křesťanských!

Pravda, v Isaiáši, v této kapitole nalézáme vsutku nej-
přesnější proroctví o umučení Páně. I to, že rozvášněný-
mi soudci se strany jedné a rozlícenou kohortou syrských
legionářů se strany druhé bude doslovně k nepoznání zo-
haven odsouzencův obličej. Týž ztratí veškeru svoji krásu
i půvabný i podmaňující vzhled. Přibitím pak na kříž
stane se *»nejubožejším z lidí, pohaněním lidu a povrhelem
chátry«*, neboť touto nejstrašlivější antickou popravou a
mučením zakusí nejhorší tělesná i duševní muka.

Náhodou dostal se mi do rukou nový historický doklad
o hrůzách ukřižování, napsaný samotným Josefem Fla-
viem v jeho *»Válce židovské«*. Tam vypravuje, jak Říma-
né Istí dobyli silně hrazené pevnosti Machaeros (r. 72
po Kr.). Tamtéž svého času z rozkazu Heroda Antipy byl
sťat sv. Jan Křtitel.

Při obléhání Římané chytili náhodou hrdinského jino-
cha Eleazara, osobu to v městě velmi oblíbenou i ctěnou,
a chystali se před očima obležených se vsí krutostí jej
okázale ukřižovati. Eleazar však úpěnlivě prosil své kra-
jany, aby nepřipustili tuto jeho příšernou a nejbolestnější
smrt, t. j. kříž. A vsutku Machaeronští než by byli svěd-
ky této strašlivé podívané, raději se vzdali s celým mės-
tem nepříteli. (Válka VII, 6, 4.)

Ano, ukřižování bylo vsutku nejstrašlivější všech
smrtí, pročez právem antický člověk při pohledu na kříž
přibitého bezděčně s hrůzou se odvracel a zahaloval svoji
tvář.

Přirozeně v tomto nejkrutějším smrtelném zápase nikdo
z lidí nemohl si udržeti krásný výraz obličejový, takže
skutečně nelákala tvář cruciaria, *»abychom naň patřili«*,
což Isaiáš právem zdůraznil.

Tedy tato osudná mýlka svedla k ukvapenému a nesprávnému soudu nejstarší naše křesťanské spisovatele. Ale odkud se znovu vynořila zpráva o Kristu zuboženého vzhledu, mrzáku dokonce, t. j. na pravou nohu chromém, který takto dobrovolně naše bídy vzal na sebe, jak to hlásali na širé Rusi misionáři byzantínští, obracející ruský národ na víru Kristovu? A v důsledcích toho odkud vzalo se šikmé suppedaneum (podnožník) u byzantsko-ruského kříže?

Odkud se vzala dále na krucifixech východních t. zv. byzantská křivka, lékařsky i výtvarnicky správně zachycující ukřižování člověka chromého na pravou dolní končetinu? Odkud v mosaice S. Appolinare Nuovo sedící Kristus jest úplně ochromen na totéž pravé koleno?

Přirozeně pp. archeologové křesťanští mají zde slovo, ale jejich nedostatečný výklad stejně jako rozpačité mlčení ukazují jasně, že nevědí si prostě rady, pokud nesáhnou k jediné památce plně to vše vysvětlující, t. j. k existenci posv. Rubáše turinského.

Tento jediný svými otisky ukřižovaného muže, zcela shodně s Kristem umučeného, ukazuje v otiscích zdánlivě zkrácenou pravou dolní končetinu, ve skutečnosti levou. Týž déle než po sedm století chován byl v Cařihradě ať v palácích císařských, či v kostele p. Marie v Blankernách a tamtéž dle historika Roberta Clari byl každodenně vystavován, takže znalost jeho pronikala do nejširších vrstev, zejména misionářských i na Rusi. Rovněž tvář těchže otisků ztýraná až zdeformovaná lehce mohla zavdati povrchnímu pozorovateli příčinu k hlásání nepěkného zevnějšku Kristova.

Tedy tyto dva zdroje klamných pověstí o nepěkném zevnějšku Páně nutno nejen časově, ale i věcně od sebe rozlišovati. Zbývá ještě dotknouti se dalšího zjevu. Jak svrchu citováno, pokládal Clemens Alexandrinský Pána za nepěkného vzhledu, ale pojednou čteme u něho pře-

kvapující doznání: »Nám žádajícím si plné krásy, Pán samojediný jest krásný.« (Stromata II, 5, 21.)

Nedovedli bychom si to vysvětliti, kdyby podobně nekolísal ve svém úsudku i sv. Augustin. Při výkladu žalmu 127. praví, že Kristus zbičovaný a posmíváný jevil se svým nepřítelům ošklivým. Avšak kde vykládá Velepíseň (1, 2) ve verši, *kde panny si ho zamilovaly*, uzavírá, že byl nejkrásnějším mezi lidmi (jistě vzpomínkou na žalm 44. a 118.).

Kdežto Otcové nejranější éry křesťanské podlehlí dojímům z Isaiáše, většina pozdějších Otců vztahuje již na Spasitele výklad ze žalmu 44: *»Krásný jsi podobou nad syny lidské, rozlit je půvab kol rtů tvých...«* Toť zastává zejména sv. Jan Zlatoústý a sv. Jeronym. Totéž zastává i většina novodobých theologů.

Zmínil jsem se již v předchozích vydáních, že v antice, v době, která tolik holdovala tělesné kráse, jí téměř byla opojena, málo vlivu na zástupy svých posluchačů byl by získal učitel nepěkného zevnějšku, takže krásný jeho vnějšek byl přímo logickým požadavkem jeho veřejného působení.

A tento požadavek leposti a mladosti opět máme překrásně zachycen na slavné soše »Dobrého Pastýře« a »Krista učícího« ze IV. stol. v museu Lateránském.

Jest tedy s podivem, že ani druhé, třetí generaci křesťanské nedochovaly se tradicí zprávy o skutečném tělesném vzhledu Páně, pročez mnohým by se zdál oprávněný krajní pesimismus, že »známost o tělesné podobě Kristově zanikla už po apoštolské době, když pomřeli všichni, kdož osobně se stýkali s Božským Spasitelem« (Hudec).

Myslím však, že toto krajně beznadějně prohlášení není zde zcela oprávněno, ačkoliv jest snadným a laciným. Neboť máme bohudík různé stopy a zejména v poslední době dostalo se nám nesmírně cenného a to lékařského

dokladu v posv. Rubáši turinském. Jest nám tudíž možno potříti tento poznatkový nihilismus a zrekonstruovati úžasný lékařský obraz tělesné krásy Kristovy...

A v tom právě lišíme se od dosavadních pouze theologických názorů i pojetí, že pokoušíme se v bohovědném oboru uplatniti co pomocnou vědu i lékařství, biologii, fyziologii, anthropometrii, biotypologii atd. atd., což je bezespornou novinkou!

Sed Omnia Ad Maiorem Dei Gloriam!!!

5 JDĚME NA TO LÉKAŘSKY!

Pročež jděme na to lékařsky a přidržme se našeho zářivého vzoru, »lékaře mileného« a evangelisty sv. Lukáše, který zároveň jediný dochoval nám maličkou zmínku či narážku o Kristově zevnějšku. V druhé kapitole své »radostné zvěsti« dvakrát zmiňuje se o dvanáctiletém Ježíši, jak rostl a prospíval. Prvá zmínka je Lk. 2, 40: »*kai paidion eyxanen kai ekraziuto plerumenon sofias, kai charis Theu én ep autu,*« což Sýkora překládá: »*Dítě pak rostlo a sílilo, jsouc plno moudrosti a milost Boží byla v něm.*« To jest první zmínka.

Ale nač o tomtéž zmiňuje se po druhé, jak autorovi zdůraznil prof. Judica. Je to v téže kapitole verš 58. a zní: »*Kai Jesus proekopten té sofía kai hélikía kai chariti para Theo kai anthropois,*« čehož theologický překlad zní: »*A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.*« Proč by se sv. Lukáš opakoval, kdyby slova *hélikia* a *chariti* neměly ještě druhý, lékařský význam a to první neznačilo vzrůst resp. velikost těla, výšku jeho a *charis* vedle milosti neznamenal také krásu? Takže lékařský překlad toho verše mohl by i zníti: »*A Ježíš činil pokroky*

moudrostí i (souměrným) vzrůstem i půvabem u Boha i u lidí.«

První citaci nechejme klidně theologickou a pro druhou doplňovací použijme druhé významy těchto slov a měli bychom hned po ruce první pevný bod pod nohama. Prvý doklad a to nejpovolanější pro ztepilý vzrůst a fyzickou krásu těla Kristova — — —

Druhý pak jest *žalm 44, 3, 4: »Krásný jsi podobou nad syny lidské, rozlit je půvab kol rtů tvých...«* Krása, která uchvacuje, půvab, který přímo zrak náš hmatá kol rtů majestátní Tváře turinské...

6 A TO BIOLOGICKY NAPŘED!

Tedy hned prvním vykročením z ustrnulých názorů naše beznaděje mizí a se ztrácí. Krácejme dále!

Jako lékaři míváme často co činiti s dědičností, což jest zjev čistě biologický. A tu se setkáváme hned se známým faktem, že nejen tělesné, ale zvláště duševní vlastnosti z rodičů se dědívali křížem z otce na dcery, z matek na syny...

A toto pozorování míváme potvrzeno přímo zdrcujícími dějinnými doklady u velikých mužů a geniů lidstva! Všichni bez výjimky mají kořeny své velikosti ve svých matkách, které je zrodily, kojily, živily a vychovávaly... Ať jsou to vladaři (Karel IV.), vojevůdci, vědci (Edison), světci (sv. Augustin, sv. Don Bosco), objevitelé, umělci, hudebníci či jiného druhu velikáni: vždy za vší jejich velikostí v pozadí, mnohdy nepoznána či zneuznaná stojí jejich rodná matička!

A jak by světa Pán chtěl dělati nějakou výjimku od zákona, který sám nám dal? A jak by to chtěl dělati,

kdyžtě sám »byl nejkrásnější Matky syn,« jak tvrdí o něm souhlasně všechny zprávy.

Ano, nejkrásnější Matky syn!!!, o níž slova Velepísně nadšeně pějí: *»Všecka krásná jsi Paní má a poskvrny na tobě není!«* (Velep. 4, 7.)

Ano, »žena nejkrásnější (Velep. 5, 17), která krásou svoji přivábila svého chotě Ducha sv., z něhož počat byl náš Spasitel. Ano, Maria byla nejduchovější lidskou bytostí, tudíž i nejkrásnější, jak o tom přímo hýří slova a přirovnání Velepísně Šalomounovy na tolika místech: *»Jak jsi spanilá a sladká«* (V. 7, 6) *»krásná jako měsíc, jasná jako slunce«* (V. 6, 9). Celá 4. kapitola opájí se krásou její, té *»růže Saronské, lilie při dolinách (V. 2, 1), volajíc jen »jak jsi krásná, spanilá a sladká«* (V. 7, 6, 4, 11, 14), *»jak jsou krásné kroky tvoje«* (V. 7, 1).

A nikde v Písmě sv. nečteme o ní nadšenějších přirovnání a poetičtějších obrazů, než v Sirachovi: *»Jak cedr na Libanu jsem vyvýšena a jako cypřiš na hoře Hermonu. Jak palma v Engadi jsem povýšena a jak růže v Jerichu štípena. Jako spanilá oliva na rovinách... já jako terebinth rozkládám své ratolesti. Ratolesti mé nádherné jsou a vlnadné. Já jako kmen vinný raším libovonně, z květů mých plody jsou skvostné a přebohaté. Jáť jsem matka krásného milování... (Sir. 24, 17, 24). Vyšší ještě hold vzdává Matce Boží kniha Moudrosti: *»Jest' odleskem světla věčného, zrcadlem bez poskvrny síly Boží. A obrazem dobrotivosti jeho«* (Moudr. 7, 26). *»Tu jsem si zamiloval... a krásy její stal se milovníkem«* (Moudr. 8, 2).*

Není tudíž divu, že vznešená litanie loretánská nemůže na jejím chvalo zpěvu mnoho doplniti, omezujíc se na nejvýznačnější zdůraznění duchovnosti Panny — Matky co Růže mystické! To plně dostačí. Je tím řečeno vše o nejvyšší spirituální kráse Panny Neposkvrněné.

Všichni svatí a světice Boží nadšení byli povždy a uneseni touto nesmírnou duchovní krásou, spanilostí i půva-

bem Růže tajemné. »Tak sv. Jan Damascenský, Ondřej Jerusálémský, Řehoř Naziánský, František z Assisi, sv. Dominik, Bonaventura, Ignác z Loyoly, Bernard z Clairveaux, Bernardin Sienský, Alfons z Liguori, Don Bosco, Grignon z Montfortu, sv. Terezička z Lisieux atd. atd. . . .«

A vskutku tedy tento »pramen vod živých« (Velepíseň 5, 15), »město velikého krále« (Pinamonti), »nádherné vedle Boží« (Schrijvers), od samého počátku spolupůsobící v Církvi již sestoupením Ducha sv. na apoštoly o Letnicích v podobě ohnivých jazyků, nutně oplývalo nejvyšší spirituální krásou!

Bylať přec »kecharitomené«, t. j. milosti, ale i krásy zvláště nitrné, duševní, plná! Tedy biologicky nutně Kristus byl krásný, nejenom co Bůh a člověk, ale i přímo zrozením svým z Panny nejkrásnější...!

A jest dojemno pročitati, kterak tento fakt, vyplývající mimoděk z podvědomé známosti těchto biologických zákonů, uznáván byl šmahem v starší křesťanské literatuře.

Z přemnoha dokladů cituji jen nejvýznačnější:

»Je to především synodiální list císaři Theofilovi, mylně připisovaný sv. Janu Damascenskému, z poč. 9. století od tří východních patriarchů: Joba Alexandrinského, Christofora Antiochijského a Basilia Jerusálémského.«

»Proto dal Konstantin vyobraziti Krista, jak sv. apoštolové — kteří od počátku se stali očitými svědky a služebníky Slova, kteří ho vidali a s ním spolustolovali. — popsali jeho podobu podle prvotního podání zůstaveného v Církvi: »Byl krásné postavy, tři lokte vysoký, se srostlým obočím, krásných očí, silného nosu, kadeřavých vlasů, poněkud schýlený, trpělivý, půvabné barvy pleti. Měl černé vousy, ve tváři byl barvy pšeničného zrna, podobný vzezřením Matce, s dlouhými prsty, zvukným hlasem, lahodnou řečí, plný mírnosti, tichý a shovívavý . . .«

Od synodiálního listu závisí Maliřská kniha athoská, původem z 11. století, zaznamenávající: »Tělo Bohočlověka bylo tři lokty vysoké... Krásné obočí je spolu srostlé. Krásné oči, krásný nos, barva pšeničná. Vlasy kadeřavé a nahnědlé, vousy černé... A vůbec měl podobu Matky, z níž vzal život a vytvořil dokonalé lidství.« (Kraus.)

Posléze je tu popis Nikefora Kallista, byzantského historika, který psal kol r. 1330: »Ježíš Kristus byl velmi krásný tváří i postavou. Tělesná postava měla plných sedm pídí. Vlasy měl světlehnědé, obočí černé... Oči byly zářivé a nahnědlé. Zraku byl půvabného a nos měl silný. Vousy světlohnědé a nepřiliš dlouhé. Vlasy nosil dlouhé. Nikdy se jeho hlavy nedotkla břitva ani ruka lidská, vyjma rukou jeho Matky. Tvář nebyla kulatá, nýbrž jako u jeho Matky poněkud dolů zúžená. Jevila důstojnost i moudrost povahy, mírnost a nejvyšší laskavost. Ve všem byl podoben své božské a neposkvrněné Matce.«

»Krásným nazývají Krista apokryfní Skutky Janovy (Acta Johannis cc74), Acta Thomae (Skutky Tomášovy cc80), jak uvádí Merežkovski: »Ježíš neznámý« I. 325: »Byl tváří jako my všichni lidé, synové Abrahamovi« praví sv. Jan z Damašku.

A připojuje jeden rys, který obzvláště utkvíval v paměti těch, kdož vídali tvář Ježíšovu: »Podobal se Matce své.« (Joh. Damasc. Op. I. 63.) »Syn Marie, toto jméno mají v Nazaretě všichni na rtech... Tak se jí podobal tváří, že při pohledu na něho všichni bezděčně vzpomínají jeho Matky.« (Merežkovski I. 349.) Vždyť při pohledu na Syna nelze nevzpomenout na Matku: »*Blahoslavený život, který tebe nosil a prsa, jichž jsi požíval.* (Lk 27, 11.)

Jak Maliřská kniha athoská, tak i dějepisec Nikeforos Kallistus zdůrazňují totéž k naší převeliké radosti...

7 LEČ I FYSIOLOGICKY!

Biologicky tedy Kristus nutně byl krásný, nejkrásnější ze všech!

Leč i fyziologicky pozorováno a uvažováno, dojít musíme k témuž výsledku: Zrcadlem každé duše lidské je její tvář. Pozorujme jen lidského živočicha, člověka čistě animálního, z něhož číší jen hmota a pudy, který nezná vyšších vznětů! I jinak souměrně jeho tváři cosi chybí... chybí to, čím vlastně se liší podstatně lidská bytost od zvířete, posvěcení, prozáření hmoty jeho těla nitrem, duchem, neboť mens agitat molem! Duše vládne tělem! A to je onen rozdíl odlišující tvář lidské bytosti na nejnižším stupni vývoje od tváře těch, kdo dospěli nejvyšších met: geniů, mudrců, světců!

Srovnajme jen tvář velkého ruského spisovatele Dostojevského a to co důstojníka-spiklence a pak tvář jeho, když vnitřním utrpením dozrál výšin svého genia! Jaký to nebetyčný rozdíl tato jeho produševnělá tvář s hlubokým krásným pohledem očí zvlášť vypracovaných!

A totéž mutatis mutandis konstatovati můžeme na podobiznách jiných velikých, proslavených lidí. A můžeme pak lehce sledovati rozlišování sv. Pavla, lidi na »hmotné, duševní a duchovní úrovni,« (choikos, psychikos, pneumatikos), když z těchto hledisek počneme se tím zabývatí.

Ano, produševnělá krása tváře jest vrcholného stupně a jen harmonická, produchovnělá tvář dominuje ještě nad ní. Jest nezapomenutelnou, podmaňující, vše převyšující, a to vlivem nejvyšších duchovních hodnot, které z ní mimoděk vyzařují. Tyto přetvořují přímo tvář lidskou odleskem věčnosti...

O tomto fyziologickém působení napsal jsem svého času (Muž bolesti 254): »Proč by Stvořitel nebe a země a všech krásných věcí na zemi měl býti ošklivé tváře za svého pozemského pobytu? Než i kdyby od přírody ne-

byl krásný, nejvyšší obsah jeho duchovních hodnot musil jej prozářiti nejvyšší spirituální krásou!»

Vizme jen prostého člověka, jak ladně změni své rysy, když vypráví o svých dětech, své lásce atd. Pozorujme badatele, jak promění svou tvář, když dojde cíle svých studií, či umělce, když ho ozáří něco nadzemského, když se dotknou posvátné musy jeho skrání! Vizme konečně mystika, duši láskou k Bohu rozžhavenou! Jaký to odlesk nadpřirozených světů odráží se v jeho pozemské tváři, když v nazíráních svých octl se zcela blízko Bohu! Jedinému, nejvš milovanému!

To vše vidáme na pouhých lidech. Vzpomeňme jen tváře Mojžíšovy, která zářila jako blesk, když byl jen několik dnů rozmlouval s Bohem, takže nikdo nesnesl pohledu na ni!! Jak teprve sám Bůh, vtělený v člověka, musil by přetvořiti a prozářiti i nejnevzhlednější tvář lidskou! Ostatně, když Pán použil této síly svojí na hoře Tábor: *»I zaskvěla se tvář jeho jako slunce«* (Mt. 17, 2). Tudíž i po stránce čistě duchovní krásy musel obličej našeho Spasitele překonávati i naše nejsmělejší představy . . .!

Tak sv. Jeronym dávno uznával tuto okolnost u našeho Spasitele a sv. Jan Zlatoústý před mnoha staletími ujišťoval o Kristu Pánu, že *»touto krásou získal zástupy z Judee a Galileje a že kdekoliv jej lidé spatřili, že vzhlíželi k němu plni zbožné úcty, která z něho vyzařovala«* (Hom. 28).

Posléze své prosté mínění dokládám i theology, zejména cituji osobu nad jiné povolanou: sv. Tomáše Aquinského, jenž právem doslovně praví (Th. Div. výklad žalmu 44): *»Kristus byl obdařen krásou přiměřenou jeho postavení a projevům úcty, kterých vyžadovalo. Vyvolil si tělo i tvář, odpovídající zamýšlenému cíli, čili jinak řečeno, zvolil si tělesné ústrojí, jemuž ani nejmenšího nechybělo k naprosté dokonalosti. Jeho cílem bylo učiti lid a získávati jej milému Bohu tím, že sám se stal jeho učitelem.*

Kdož by však nevěděl, že tělesná krása je takřka nejmnějším prostředkem a nástrojem dobré vůle, jímž získáváme si přízeň posluchačstva.«

Uvážíme-li dále, že Kristus žil a působil v době nejvyšší vzepjaté tělesné péče a krásy, jest pro nás téměř nemyslitelno, že by právě této postrádal, neboť svým zjevem podmaňoval a fascinoval zástupy či dokonce přemáhal chrámovou stráž, která vzdor příkazu vrchnosti neodvážila se naň ruku vložit.

O této mocné působnosti na lidi krásou a vznešeností Kristova zjevu zmiňuje se apokryfní list Lentulův senátu římskému, který pravděpodobně pochází z 13. či 14. století. Týž hlásá:

»Člověk veliké moci objevil se v našem čase a nazývá se Ježíš Kristus. Křísí mrtvé a hojí nemoci všeho druhu. Nazývá sebe prorokem pravdy a má učedníky, kteří ho zovou synem Božím. Člověk je to ve skutečnosti krásné postavy a obdivuhodný, neb má úctyhodný vzhled, vdechující lásku a úctu všem, kdož naň pohlíží.

Vlasy jeho jsou barvy zralých lískových oříšků. Držány jsou pohromadě až k uším a odtud se ladně a volně vlní až dolů, splývajíce na ramena. Uprostřed na temeni rozděleny jsou stezičkou po zvyku Nazirejců. Tvář jest bez jakékoliv poskvrny nebo vrásky, zdobí ji mírná červeň. Nosu ani ústům nelze ničeho vytknouti. Oči jeho jsou hned modré jako obloha, hned šedozelené a podmaňují svým pohledem.

Vous má hustý, nedlouhý, barvy jako vlasy a rozdělený na bradě ve dvě. Postava těla je štíhlá a rovná, ruce a ramena má na pohled ušlechtilá. Když káže, jest hrozný, laskavý a srdečný když napomíná, v řeči však jest skoupý, umírněný a vážný. Nikdo se nepamatuje, že by se smál, ale mnozí vídali jej plakat.

Jest věru nejkrásnější mezi syny lidskými.«

— — —

Poslední věta tohoto listu zřejmě se vztahuje k proslulému žalmu 44, 3—5, který zní:

*»Krásný jsi podobou nad syny lidské,
rozlit je půvab kol rtů tvých.«*

Sama Bible česká praví:

»Básník oslovuje Messiáše, jež v duchu vidí a mluví k němu: »Jak krásný byl výraz tváře Kristovy, v níž zrcadlila se všechna hloubka jeho duše, s božstvím nerozlučně spojené, hloubka svatosti, pravdy, milosti! Jakou krásou zaskvěla se jeho proměněná tvář před třemi miláčky na hoře Tábor! Jakým leskem zářila po slavném vzkříšení! Jak sladko je duši nořiti se rozjímáním o Kristu do tůní jeho rozkošných ctností a božských výroků!«

Opakuji: Nadpřirozenou krásou tváře musel se skvíti biologicky, t. j. dědičně přímo nutně »Syn Mariin, nejkrásnější Matky Syn!« Krásou věcí, patřením na krásné tělo i tvář povznášel se ve svatém nadšení až k samotnému božství jeden z největších veleduchů antiky Plato. Toutéž krásou v mystickém opojení unášen býval až k nazírání Jediného, Věčného, vrcholný zjev starověku, Plotin. Krása a mladost, toť antický, samozřejmý přívlastek a požadavek božství. Tuto úchvatnou krásu čteme dosud v tom zmučeném a nedostatkem tekutin jakoby poněkud sestárlém obličejí Páně na posv. Rubáši turinském. Tutéž krásu vnímáme i na celém těle otisků posv. Sindonu, na fotografiích Enrieových i na prvotních snímcích Piových.

Fysiologicky, t. j. přímým působením proměňuje, prozařuje, zkrásňuje tvář lidskou působení duše, natož pak duch, zejména u umělců a u mystiků, vrcholů to lidského plemene. Je to přímé prohnětení, přetvoření hmoty tváře dechnutím vyšších nadzemských světů. Pročež krása spirituální jest nejvyšší a nejvznešenější krásou obličejí lid-

ského. A u bytosti, jež byla Bůh a člověk zároveň, musela se uplatniti měrou nejvyšší, vše převyšující.

Vzpomeňme, že jen nepatrnou ukázkou této slávy Páně bylo proměna na hoře Tábor: *»I zaskvěla se tvář jeho jako slunce!«* (Mt. 17, 2.) Anebo vzpomeňme vidin sv. Jana ve Zjevení Páně 1, 16: *»a obličej jeho byl jako když slunce svítí ve své síle...«*

Ano, epopteia, t. j. nazírání krás Majestátu Boží Tváře bude nejvyšší a věčná slast ráje...

— — —

To bylo tedy působení duchovní krásy na tělesnou podstatu lidské tváře. Ale my nesmíme zapomínati na další okolnost tolikrát v popisech ať apokryfních či jiných nám dochovanou, t. j. na barvu pleti, vlasů i vousů Páně.

Většina těchto se shoduje v tom, zejména Lentulus to praví, že Pán náš měl vlasy barvy zralých lískových oříšků. Nuže, jak jsou tyto zbarveny? Zlatočervenavě, červeně až ryšavé... Pán tudíž měl vlasy i vousy v této naryzlé barvě. Barva tato jest výjimečná a nevím, jak ji anthropologové či biotypologové vysvětlují.

Na svých toulkách širým světem všimal jsem si i této odrůdy lidské a mohu říci, že když se tato barva skutečně vydaří, že není krásnějších vlasů nad tyto jakoby zalitých odleskem slunce nebo zlata. A není jemnější pleti nad jejich! A není víc podmaňující krásy, než když podobný vlas se snoubí s černými tmavými zornicemi, široce otevřenými!

Z. téhož důvodu — měl-li Kristus i pro svou postavu výjimečnou délku, nepatřící do žádné rasy — proč by i ve svých vlasech svých nemohl míti podobnou výjimku, přispívající značně ke kráse jeho obličej?

Než rozdělený vlas i vous prozrazuje nám ještě další okolnost. Za prvé světové války vídal jsem ji zhusta ve

východní Haliči u t. zv. chassidim, t. j. mystické židovské sekty, jichž hlavy a tváří (po způsobu antických nazirejských) ani břitva ni nůžky se nedotkly, nýbrž obojí zarůstaly volně od mladosti, čímž vlasy i vousy jejich nabývaly hebkosti a jemnosti na pohled i na pohmat.

A obojí samo sebou se rozdělovalo: vlasy stezičkou na temeni, vous brady pak silnějším vzrůstem po stranách mimoděk vytvářel svoje rozdělení. Toto tedy vše mohlo značnou měrou stupňovati, zdokonalovati ať přirozenou či spirituální krásu tváře Kristovy . . .

8 DUŠE OMILOSTNĚNÉ SDĚLUJÍ:

Budiž mi ještě dovoleno spíše z důvodů pozoruhodnosti než potřeby zmíniti se o třech visionářkách, které živě popisují vzhled Kristův.

V první řadě je to sv. Brigitta, která okolo r. 1370 takto vídala Pána:

»Ve 22. roce svého věku byl Ježíš dokonalý i velikostí i mužnou silou. Mezi prostředními naší doby byl spíše větší, ne tělnatý, ale ve šlachách a kostech jadrný. Vlasy jeho, obočí i vousy byly šafránově hnědé. Délka vousu rovnala se dlani, měřené napříč ruky. Čelo nevyčnívalo, ani nebylo zapadlé, ale přímé. Nos byl rovný, ne malý, ani příliš velký. Oči byly tak čisté, že i nepřátelé jeho se zálibou na ně pohlíželi. Rty nebyly tlusté, ale jasně červené. Brada nevyčnívala, ani nebyla příliš dlouhá, ale svou krásnou úměrností půvabná. Skráně mírně vyplněny masem, barva jich byla světlá, smíšená s jasnou červení. Postava jeho byla přímá a na celém těle nebylo poskvrny . . .«

Proslulá stigmatizovaná visionářka z Dülmenu Anna Kateřina Emmerichová, jejíž vidění domku P. Marie na

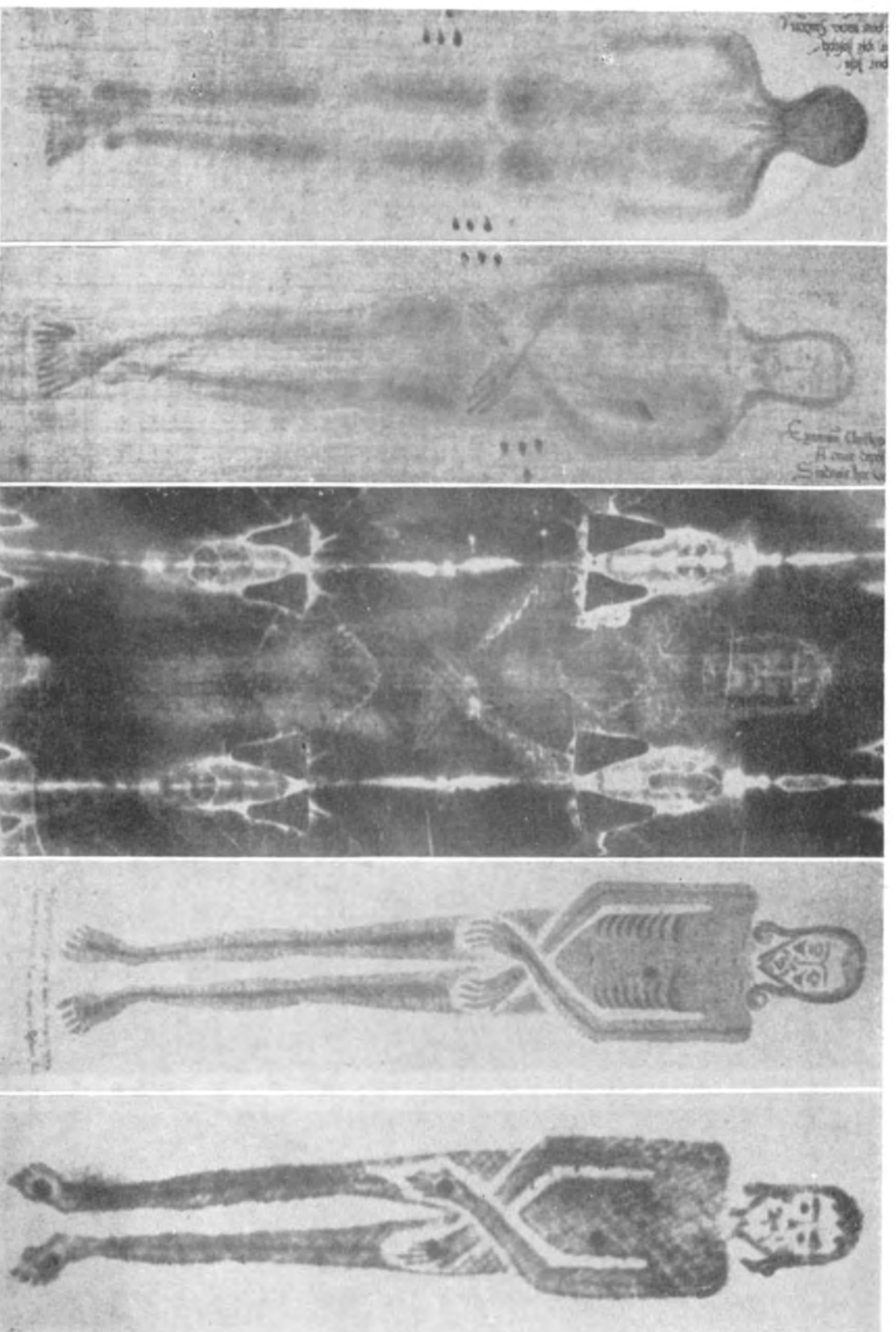
Bul-Bul Dagu u Efesu archeologicky as po 100 letech bylo zjištěno co správné, zmiňuje se následovně o Pánu: »Ježíš byl větší než apoštolé. Kdekoliv stáli nebo chodili, vždy bylo viděti, jak je přečnivá svým bílým čelem . . . Chodil velmi zpřima. Nebyl ani hubený ani tlustý, nýbrž zcela zdravě a ušlechtilé rostlý. Měl široká záda, široká prsa. Jeho svaly byly vyvinuty cestováním a námahou a přec nebylo na nich znáti stopy těžké práce.« (Klem. Brentano Životopis Páně, Řezno 1860, III., 254.)

Leč Anna Kateřina Emmerichová v další kapitole: »Ukřižovaný Spasitel a oba lotři« doplňuje ještě tento popis, který se naprosto shoduje s dokonalou antickou krásou otisků na Plátně turinském: »Jeho nohy byly velmi krásné a silně vytvořeny. Ruce byly krásné, s dlouhými a jemnými prsty. Krk nebyl krátký, ale silný a svalovitý. Hlava jeho v pěkném poměru k ostatnímu tělu, byla nevelká, čelo smělé a vysoké. Celý obličej byl trochu podlouhlý. Vlasý nebyly tuze silné, barvy červenohnědé. Visely přes hlavu na šíji. Brada nebyla dlouhá, nýbrž končitá a rozdělená.« (Hynek, Kristova Tvář a muka, str. 245, 246.)

Posléze stigmatisovaná z Konnersreuthu Terezie Neumannová, s kterou autor mnohokrát osobně mluvil, sdělila mu při posledních návštěvách, když již se obíral posv. Rubášem turinským, že ve svých visích vidá obličej Páně neskonale krásný a zářící. Tak krásný, že se na světě k vůbec žádnému obrazu nedá přirovnat.

« Jakýsi náběh podobnosti má obraz Krista, krácejícího mezi klasy, dlouhé zlatohněděčervenavé vlasý na ramena splývající, rozdělené, krátký vous brady téže barvy, rozdělený uprostřed a půvabná pleť. Na přímou otázku podoby z Rubáše turinského odpověděla, že tak asi vypadal zmučený, kdežto ona nejraději jej vidá oslaveného, vítězného, zářícího . . .

Tudíž jen pro zajímavost, nikoli co doklady ocitoval jsem tato na výsost podivuhodná sdělení.

ZTROSKOTANÍ DĚREKOVY I STŘEDOVĚKÝCH PRIMITIVŮ

9 DŮKAZY HISTORICKÉ OSOBNOSTI KRISTOVY.

Než existoval vůbec Kristus, předmět našich obsáhlých studií? Pakli ne, nebyla by naše práce a námaha zcela zbytečnou? Je velmi mnoho lidí, kteří nechtějí neb nesmějí míti za to, že Kristus Ježíš skutečně žil na této zemi mezi námi. Nýbrž tvrdí, že jest to vše pouhý mythus, báje —

Minulé materialistické století mělo silné sklony k negaci Krista, zvláště když i různí učenci jali se Kristovu historickou osobnost popíratí nebo aspoň oklešťovati, zlehčovati. Vzpomeňme jen působení Johanna Strausse v Berlíně a duchaplného literáta Renana v Paříži! Není tudíž divu, že toto dogma o neexistenci Kristově stalo se leckde všeobecným názorem a přesvědčením.

Ostatně což tuto nepravdu nehlásala u nás dostatečně Volná Myšlenka bezvěrců, ke kterým před 40 lety v polouzení svém jsem též náležel? Což nesvolala as před 15 lety do velkého sálu paláce Radia na Vinohradech debatní večer na toto téma, aby prokázala neexistenci Kristovu? Což nebyl jsem sám přítomen, když nezapomenutelný konvertita Dr Alfred Fuchs, člověk nesmírné erudice a ještě úžasnější paměti, tam ocitoval tolik klasiků a dokladů, že opačnému táboru navždy zašla chuť něco podobného pořádati?

Každému pak bude jasno, že v této otázce nemůžeme se obracet na theologickou vědu ani na Evangelia, nýbrž především a hlavně musíme se dotázati profanní vědy historické na její poznatky a mínění, které tu rozhodují s všeobecnou platností. A bohudík dnes jsme již v oné šťastné situaci, že naplno můžeme odpověděti: Kristus Ježíš byl skutečnou historickou osobností!!!

Roku 1864 pravil Joh. Strauss: »Je málo historických osob, o nichž jsou zprávy naše tak chudé jako o Ježíši.« (Das Leben Jesu für das deutsche Volk, II., 373), ale po půlstoletí badání r. 1920 dospěla kritika k diametrálně opačnému závěru: »tak nepochybných historických svědectví jako o Ježíši máme jen o nemnohých osobách starověku.« (Alb. Schweitzer 6.)

Ano, a jsme na to hrdi, že dnes můžeme předložit nejrozmanitější svědectví římská, židovská, křesťanská, řecká atd. o skutečné osobnosti Pána našeho. Svědectví ta počínají již počátkem druhé polovice I. století před evangelii a stupňují se stále víc. Vypočteme jen nejdůležitější, jak je podává historik římské university G. Ricciotti a spisovatel D. S. Merežkovskij.

Již r. 112 po Kr. píše místodržitel Plinius ml. z Pontu císaři Trajanovi tuto zprávu: »Christiani soliti stato die ante lucem convenire carmenque Christo quasi deo dicere.« Epist. I. X. 96. »Křesťané zvyklí jsou určitý den před slunce východem se scházeti a Kristu jako Bohu hymnus zpívati.«

Roku 117 největší z římských historiků Tacitus zmiňuje se o pronásledování křesťanů Neronem, píše: »Christiani. Autor huius nominis Tiberio regnante sub Pontio Pilato supplicio affectus est« — »Křesťany. Původce tohoto jména za panování Tiberia byl pontským Pilátem potrestán smrtí...«

Roku 120 druhý historik římský Suetonius (Vita Neronis XVI. 2) napsal: »potrestáni byli křesťané, rasa to lidská nových pověr a zlá...« Týž dějepisec v životopise císaře Claudia XXV, 3, 4 sděluje: »vyhnal z Říma židy, kteří podnětem Kristovým byli původci mnohých bouří...«

Ke konci I. století po Kr. za vlády Titovy a Domitiánovy napsal největší historik židovský Josephus Flavius ve svých Starožitnostech I, XVIII, c. III, 3: »objevil se pak tehdy Ježíš, moudrý člověk, možno-li ho jen nazvati člo-

věkem, neboť konal věci neobyčejné. Byl učitelem těch, kdo ochotně poslouchali pravdu a připoutal k sobě mnohé Židy a Řeky. Byl Kristem (mesiášem). A dokonce tehdy, když Pilát podle udání našich předních lidí ho potrestal smrtí na kříži, milující ho od počátku neopustili, neboť zjevil se jim třetího dne znovu živý, jak to i množství jiných zázraků předpověděli boží proroci. Jest pak i dosud obec těch, kteří dostali po něm jméno křesťanů.«

Od mnohých pokládá se toto místo za podvržené, jiným zdá se býti pravým. Tak protestant Harnack hájí jeho původnost, zatím co katolík Lagrange jest zaujat proti. Ale v dalším shodují se badatelé, že Flavius obsahuje ještě jiné zmínky, které jsou pravými. Na př. praví se ve Starožitnostech XVIII, 5, 2: »Jan řečený Křtitel popraven byl v tvrzi Macheros« a dále: »Ananiáš shromáždil synedrium . . . aby odsoudil bratra Ježíše, řečeného Kristus. Jakub bylo jeho jméno a obviniv ho zároveň s jinými z porušení zákona, velel jej ukamenovati.« Starož. I. IX, 1.

Tedy toto místo ze židovské strany plně postačí zajistit historičnost osobnosti Páně. Ale i Talmudy chovají různé zmínky, narážky i pamflety na osobu Ježíšovu, zejména Abodazara, 27, b a Babylonský Sanhendrin 43 a. Zejména nazýván jest Ben sateda, podvodník . . .

Rovněž všechny apokryfy prvých století stále zmiňují se o Ježíši Kristu a to: Evangelium Židů, Evangelium Petrovo, Protoevangelium Jakubovo, Tomášovo, Filipovo, Bartolomějovo, Pilátovo, Agrafa, Loggia, papyry nedávno objevené atd. atd.

Žid Lucián, pověstný satyrik, zmiňuje se v »Poutníku« 11 a 13 o prvním zákonodárci křesťanů, sofistovi a mágovi, jenž byl Pilátem ukřižován. To kolem r. 170 po Kr.

Jiný žid Mara, syn Serapionův, však již pochvalně vzpomíná mudrce-krále, popraveného židy, což potrestáno zkázou Jerusalema. To psáno je o něco později. Tím by se končila nejvýznačnější židovská svědectví.

Z římských dokladů citovati lze ještě list císaře Hadriána z r. 125, který prokonsulovi Asie Minuciovi Fundanovi sděluje směrnice pro soudy nad křesťany a list téhož císaře z r. 133 konsulu Serviánovi, kde mimochodem zmiňuje se o Kristu a křesťanech.

Úmyslně nezmiňoval jsem se o evangeliích, jichž vznik býval kdysi odpůrci určován co značně pozdní, třeba soudobá kritika, nálezem papyrů zvláště posílena, klade jich vznik již do druhé poloviny až konce prvního století po Kr.

Ale před nimi již v letech 52—66 napsán byl a ve známost uveden celý život Páně a hlavní zásady evangelijní i náboženské zaručeně pravými listy osobnosti, jejíž historickou existenci nikdo nepopírá! Tato proto stává se korunným svědkem skutečného pobytu Ježíše Krista na naší zemi. Je to apoštol národů, nádoba nad jiné vyvolená, sv. Pavel z Tarsu...

Nad to týž ještě na třech místech svých listů ke Korintským doznává svoji osobní znalost Spasitele. Tak v I. listě Korintským 9, 1 praví: *»Uk eimi apostolos, uchi heoraka Jesun ton Kyrion hemon?«* — *»Což nejsem apoštol, což nespátřil jsem Ježíše, Pána našeho?«* Dále I. Kor. 15, 6 *»Eschato de panton hosperei to ektromati ofthé kamo!«* — *»Posledním ze všech jako vyvrhelem spatřen byl i mnou,«* což zajisté odnáší se k zázračnému zjevení a obrácení se sv. Pavla u Damašku.

Posledním pak a nejzávažnějším místem jest v II. listě ke Korintským v kapit. 5. verš 16: *»Ei gar egnokamen kata sarka Christon, alla nyn uketi ginoskomen«* — *»Třebas jsme poznali Krista v těle, než nyní jej tak neznáme«,* což znamená: Ačkoliv jsme poznali Krista tělesného, t. j. historickou jeho osobnost, přesto nyní jej takto nepoznáváme. T. j. hlásáme Krista v jeho světodějně úloze smírčí oběti mezi Bohem a lidmi, co prostředníka a co hlavu mystického jeho těla Církve.

Myslím, že po tomto verši těžko se dá pochybovati o tom, že by Pavel, tehdy ještě Šavel, žák Gamalielův, nebyl poznal osobně nejznamenitějšího ze současníků svého národa, kdyžť nad to v nepopíratelných jeho listech sneseno je tolik svědectví, dokladů, znalostí života Páně, jeho smrti, nauky atd., že tyto samy o sobě jsou nevyčerpatelnou studnicí našeho poznání osobnosti Kristovy, o níž takto i bez historické dokumentace Evangelii máme jasný obraz . . .

Pročež jsme oprávněni se domnívati, že když Jeho druh a »lékař milený« sv. Lukáš psal svoji »zvěst radosti« evangelium, že především čerpal hojně z tohoto pramene a zdroje svých zpráv.

Shrňme to vše a vzpomeňme ještě zprávy o sochách Kristových od sv. Irenea (kol 180 po Kr.), od Lampridia o císaři Alexandru Severovi, od Eusebia, biskupa v Cesarei přímořské (zemř. r. 340 po Kr.), o soše Kristově v Paneas i o soše nad branami paláce Konstantinova . . . A tím vším sneseno je tolik dokladů o historičnosti osoby Ježíše Krista — mimo Evangelia, která jsou a zůstanou historickým dokladem nejzávažnějším —, že nelze si přátí více!

Nelze tudíž o něm, o jeho pozemském pobytu dále v nejmenším pochybovati.

Kristus tudíž se zrodil, žil a umřel na kříži i vstal z mrtvých secundum Scripturas . . . jak v Písmě stojí psáno!

»Jsme nuceni přiznat křesťanským svědectvím prvních pokolení po letech třicátých nejvyšší míru hodnověrnosti o hlavních událostech v životě Ježíšově, jaká v dějinách jest jen možná« (Jüllicher: Hat Jesus gelebt, 21), což ještě opakuje: »Jest tu nejvyšší míra jistoty ,které dějiny dosahují . . .«

Proto směle můžeme pokračovati v studiu našeho předmětu.

10 HISTORICKÁ OSOBNOST ZANECHÁVÁ STOPY.

Ano, zanechává je. Čím kratší doba uplynula od její smrti, tím jest jich očividně více. Po 2000 letech přirozeně jsou již hezky vzácné, ale máme i ty. Nehledě k nespočetným hrobům a mumiím faraonským v Egyptě, několika-tisíceletým, máme na př. i sarkophag Alexandra Velikého, který jsem sám viděl v Cařihradě. Máme sochařská zobrazení antických velikánů, na př. Caesara, Augusta, Cicerona, Vespasiána, Tita, Caracally atd. atd., jimž nikdo jich pravost neupírá. A jichž osobitá zvláštnost jest všeobecně uznávaná.

Kristus Ježíš především zanechal co stopy své osobnosti a svého poslání — své Dílo: Poselství radosti a Církev. Pak památku svoji v nekrvavé oběti mše sv. a Eucharistii. Jelikož nebylo určitých oficiálních zpráv o jeho tělesném zjevu, tvrdívalo se, že kromě některých památek Umučení Páně žádných jiných stop po něm nemáme.

Než přece jsou zde tyto stopy, jen když je pozorně hledáme a odkrýváme s pilí i důmyslem.

Nesporným faktem jest, že byly sochy Krista v pohan-ském či gnostickém světě a touto oklikou vráceny pak byly křesťanskému světu přes pohany, milovníky umění, zvláště plastického. Nebýt strašlivých, semitskou mentalitou vyvolaných bouří obrazoboreckých, které doslovně smetly na východě veškery posvátné obrazy, ba i soudobé umění církevní shladily s povrchu země, zcela jinak byli bychom dnes o tom informováni, majíce ke všemu souvislé doklady. Takto jen s velkou námahou a důmyslem blížíme se pravdě...

Faktem zůstává, že v prvních dvou stoletích byl Kristus symbolicky znázorňován co mladík, Orfeus či Jonáš (kříž po několik staletí nezobrazován vůbec!), ale od 2. polo-

viny II. století či lépe od III. století tu vzniká typ vousatého Krista, který stává se základnou pro další zobrazování Pána až po naše časy! Úchytky individuální velkých malířů (Michelangelo Poslední Soud, Leonardo da Vinci bezvousý Kristus) jsou výjimky potvrzující jen pravidlo.

11 ZÁKLADNÍ TYP ZOBRAZENÍ KRISTOVA.

Počínaje zobrazením Pána vousatého v katakombách Domitilly objevuje se tu jednotný typ Kristův, nesoucí tyto charakteristické znaky: Obličej je podlouhlý, dole zúžený, má delší rovný nos, klenuté čelo i očníce. Ústa nejsou velká, leč krásně formovaná. Vlas dlouhý, vlnivý splývavý, uprostřed temene rozdělený. Vous brady nedlouhý, uprostřed rozčísnutý, uši zakryté... Zejména v katakombách sv. Petra a Marcellína v Římě nalezen byl tento nadmíru ušlechtilý, vousatý a podmanivý typ Krista, vyšší postavy, učícího. Týž nese zřejmě charakter výše uvedené.

Nejpovolanejší znalec archeologie křesťanské Msgr. Wilpert prohlásil jej za základní pro ikonografii Kristovu. Totéž potvrdil i umělecký kritik a profesor H. Preuss.

Jak Nonnus již ve 4. století uvádí, byl dlouhý, na ramena splývající vlas znakem Gallilejců a rozdělení jeho i brady charakteristickou známkou pro nazirejské, jichž hlavy a tváři ani břitva ani nůžky se nedotkly.

Noví badatelé Skrygowski, Müller, Eisler potvrzují totéž. »Mnozí archeologové jako Müller, Kaufmann a jiní, kladou velkou váhu na stezičku uprostřed temene, na dlouhé vlasy, jak můžeme to pozorovat na obrazech Krista v katakombách sv. Petra a Marcellína a na mozaikách v Ravenně, neb v tom spatřují čistě židovskou

zvláštnost. I krátkou bradu, uprostřed rozdělenou na dvě, považují za důležitou charakteristiku této židovské módy.« (Solmoši.) Mimoděk totéž jsem zdůrazňoval ve svých spisech od prvopočátku.

Tedy zde máme druhý pevný bod!!! Než odkud vzali oni badatelé podklad pro svá tvrzení? Existují nějaké sochy židů, tak nenávidějících Mojžíšem zakázané portréty lidí? Zřejmě, že tento úsudek si vytvořili z toho, co známe z vyobrazení Krista a co Lentullus nazývá »po způsobu nazirejských« a já »chassidim«. Ano, ani nůžky ani břitva se jich nedotkla!

Jak všem mužům známo, holením a stříháním zesiluje značně původní mladistvý vous a chmýří, které pučí nejsilněji po obou stranách brady, jakož i dole po stranách dolní čelisti. Od prostředka dolního rtu směrem dolů jest taktéž silnějším, takže poměrně slabším voussem jsou zarostlá místa dole po stranách pod dolním rtem, jakož i na tvářích po stranách úst. Tak roste tento vous přirozeným, nerušeným vzrůstem a jest velmi hebký na dotyk. Častým holením pak zesiluje jak jednotlivý vous, tak i celkově jeho porost, takže celá dolní plocha obličeje pokryje se bujným, tvrdým jeho vzrůstem. Obdobně totéž platí i o vlasech.

A nyní o nazirejských. Celá 6. kapitola IV. knihy Mojžíšovy pojednává o nazireátě, t. j. »*slibu zasvěcení Bohu*,« když muž, odloučiv se od běžného způsobu života, »*nepožívající, cokoliv může býti z vinice*,« varuje se styku s mrtvolami a hlavně po dobu trvání tohoto slibu »*břitva nepřejde jejich hlavu*.« Tu »*bude svatým, necháváje si růsti vlasy*.« Též Samson byl nazirejský a mimořádná síla jeho snad spočívala právě v jeho kadeřích, t. j. hlavně ve slibu zasvěcení Bohu.

Jelikož slib nazireátu nebyl doživotní, nýbrž kdykoliv mohl býti zrušen, možno dokonce míti za to, že náš Pán před svým veřejným vystoupením takto se Bohu posvě-

coval. Ale od svatby v Káni galilejské víme, že Pán požíval vína, jedl maso, což mu odpůrci bylo vytýkáno. (Mt. 11, 19, Lk. 7, 34.) Tudíž nebyl již nazirejským.

Tedy v konstatování Wilpertově a posudcích Krause, Kaufmanna atd., máme dány dva pevné body k našemu studiu, které můžeme dále rozváděti. Msgr. Barnes ve své knize »The Holy Shroud« sděluje, že Mr. George Jeffery prokázal, že mosaika Kristova v apsidě římského kostela sv. Pudenziany pochází z nákresů vracejících se poutníků jerusalemských, kteří tam prý mohli již viděti posv. Hrobní plátno s otisky těla Páně. Hlava této mosaiky má rovněž rozdělený vlas i vous brady.

Totéž pak vidíme i na nádherných mosaikách v St. Appolinare Nuovo v Ravenně na hlavě Krista sedícího, jenž nad to vykazuje i ve značné míře chromé pravé koleno, což jsem silně zdůraznil ve spojitosti s byzantským uměním. Jinými slovy souvislost Rubáše turinského s uměním východu i západu jest nesporná.

Jelikož Ravenna bývala v ty doby nejen politickým sídlem císařským, ale i významným střediskem kulturním, šířila se tato podobizna Kristova v ranném středověku do západních zemí...

Ať tak či onak, tato charakteristika tvaru obličeje, nosu, vousu i vlasů v zobrazení Krista zůstala povždy dochována, nalézáme ji u všech acheiropoetů i u Veraikonu i na posv. Rubáši turinském. A právě obrazem sv. Veroniky se tento typ rozšířil po celém křesťanském světě a trvá i na naše časy...

Lze tedy z toho odvoditi, že tento dochovaný jednotný typ jest pravou stopou tělesného pobytu Páně mezi námi, neb musel patřiti skutečné jedinečné osobnosti, jako na př. máme typ Caesarův, Augustův, Vespasiánův atd.

12 ACHEIROPOIETAI.

Toto řecké slovo označovalo obrazy hlav Páně, které nebyly rukou lidskou vytvořeny, nýbrž vznikly dle legend jiným i zázračným způsobem. Původ malířský byl jim odpírán. Jest zajímavé, že všechny naše fotografie lidí, krajin, strojů atd., jsou vlastně také acheiropoieta, t. j. nezhotoveny naší rukou lidskou, nýbrž fyzikálně-chemickým působením světla na citlivou desku. A tyto obrazy potvrzují vesměs výše uvedené.

Také jakýkoliv otisk tváře nebyl by způsoben rukou lidskou. Avšak tu světla, stíny, jakož i strany, musely by býti obráceny a oči zavřeny. Pro nezadržitelný reflex corneální (rohovkový, tak důležitý při operačních narkosách) musejí býti oči při otiscích bezpodmínečně uzavřeny. Otevřeny je přikreslí či namaluje jen ruka malířova, lidská... Než acheiropoieta, o nichž zde bude řeč, vesměs mají oči otevřeny... Jsou tudíž starým malířským výtvořem!

Dále pak: Barvy jejich se mění a blednou až vymizí, což při rostlinných neb chemických přírodních barvivách se nepřihází. To ještě potvrzuje náš postřeh o jich přirozeném, malířském původu. Jen aby se jim dodalo větší účty i vážnosti, vytvořeny různé legendy o jich mimořádném až zázračném vzniku. Obraz t. zv. sv. Veroniky liší se však od těchto, jak v příštích statích bude sděleno.

Proto se můžeme rychle zhostiti zpráv a popisu tohoto druhu zobrazení Páně. Z nich co nejstarší možno uvést jeden obraz Tváře Páně od »sv. Lukáše,« druhý od »Nikodema.« Po způsobu byzantském všechny tyto obrazy tváří Páně jsou pouhé masky, to jest obličej bez vlasů, uší a krku, jak jej vidáme na posmrtných odlitcích obličejů slavných lidí na př. Beethovena. Neboť vše ostatní jest zakryto těžkými zlatými či stříbrnými plotnami, jen pro obličej ponechány v nich výřezy.

Tak tato podoba Páně »od sv. Lukáše« chová se v Sancta Sanctorum u paláce lateránského. Ukazuje pouze slabě viditelný rozdělený vous brady, neb malba jeho je dle Waala skorem zaniklá. Jeho kopie chovaná v chrámu St. Silvestre in Capite v Římě, má oči otevřeny, nos dlouhý a vous brady rozdělený na tři části!

Jiná legenda vypravuje o podobě obličeje Páně od Nikodema, o proslaveném Santo Volto v toskánském přístavním městě Lucce, kde uchovává se v kapli při dómu sv. Martina. Je to řezba z černého cedrového dřeva, na ní hlava Ukřižovaného má dlouhé vlasy rozdělené ve dvě a vousy rovněž ve dvě rozděleny. Byla tak známou i slavnou, že sám Dante se o ní zmiňuje.

Za pravé zázračné obrazy rukou lidskou nezhotovené se dále pokládal především »Obraz z Kamulie« a »Obraz Abgarův« čili z Edessy a pak »Kristus smaragdový«.

Prvý obraz z Kamulie, města kappadockého v Malé Asii, který dle legendy vytvořil sám Kristus, zjeviv se ženě pohanské a zanechav jí otisk své Tváře... Byl velmi uctíván, r. 564 slavně přenesen do Cařihradu a prohlášen dokonce za palladium, za ochránce říše byzantské, což se prý osvědčilo při různých válečných taženích. Koncem osmého století však mizí nadobro z historie...

Na jeho místo nastoupil mnohem slavnější a známější zázračný obraz z Edessy či tamnějšího krále Abgara, který jej prý dostal přímo od samého Krista, co otisk tváře. A byl uzdraven z nevyléčitelné nemoci. Týž vyznamenal se zázraky a válečnými vítězstvími, zvláště v bojích s Peršany. Roku 944 dostal se také do Cařihradu, kde po dobytí města IV. výpravou křižáckou stopy jeho mizí. Ale na západě si tři obrazy osobovaly nárok, že jsou pravými obrazy Abgarovými.

První darován byl císařem Balduinem r. 1247 francouzskému králi Ludvíku svatému a chován v Paříži v St. Chapelle spolu s trnovou korunou a svatou rouškou, leč

za revoluce r. 1793 byl zničen. Ale máme jeho velmi uměleckou kopii v španělském Escoriálu, kde hlava Kristova ukazuje všechny význačné, svrchu popsané charaktery jednotné tváře byzantínsko-nazirejské.

Druhý obraz osobující si nárok býti originálem, či aspoň kopií proslulého obrazu Abgarova, jest rovněž onen již výše zmíněný obličej Páně v římském kostele St. Silvestre in Capite.

Posléze třetím z těchto konkurujících si obrazů, originál či kopie je Obličej Páně, maska-obraz v janovském chrámě sv. Bartoloměje. Opět okolí hlavy je zakryto plechem, takže výřez jeho zakrývá veškerý vlasy, které se zdají býti rozděleny. Oči jsou otevřeny.

Ale co je na něm nejdůležitějšího: vous brady je rozdělen na tři části, forma to účesu vousu, který nikdo nikde nenosil, ale která jediné se vyskytuje v plné síle na obraze Veraikon i na tváři posv. Rubáše turinského, takže nějaká souvislost mezi nimi musí býti!

Dále na výsost jest zajímavá, že typ malých úst, krásně zformovaných vedle rovného, delšího nosu — pokud mi to bylo možno sledovati — vyskytuje se u všech těchto za pravé zpodobnění Tváře Páně se vydávajících obrazů, což zvláště zdůrazňuji. Všechna acheiropoieta mají vůbec mnoho společného navzájem i s jednotným typem Tváře Kristovy, dříve vyličeným.

Posledním ze zázračným prý způsobem dochovaných zobrazení Páně byl t. zv. Kristus smaragdový, v nazirejsko-byzantínském typu vyřezaný ve smaragdu. Na rozdíl od všech ostatních, které en face nám znázorňují Pána, jest tento vytvořen z profilu přesně dle apokryfu Lentullova s vlnícími se rozdělenými kadeřemi na ramena splývajícími a s »chassidim« vousem brady rozděleným. Abych nezapomněl, knír toho typu vousu není ani slabý ani příliš silný, a týž jest všude stejný na acheiropoiotech, na sv. Veronice i u posv. Rubáše turinského...

Kopie tohoto Krista smaragdového svého času těšila se v byzantských palácích císařských nesmírné úctě. A po dobytí Cařihradu Turky r. 1453 sultánem Muhamedem II. byl tento obraz ukořistěn, ale vyměněn papežem římským za zajatého bratra sultánova, což zajisté svědčí o velké jeho úctě. Další jeho historická stopa se ztrácí...

Tak tyto obrazy mimoděk vydávají svědectví o nesmírné a žhavé touze křesťanského světa najíti a moci uctívati skutečnou a pravou podobu Páně, která však teprve po staletích byla objevena.

13 VERAIKON — ROUŠKA SV. VERONIKY.

Táž jest něco jiného, ač opět je v mnohém podobna právě vyličeným »zázračným« obrazům. Důležitá je již tím, že pozdním středověkem počínaje svým zobrazením Krista naplnila celý křesťanský svět...

Jen s počátku v XIII. století býval na ní Kristus zpodobněn kopisty s očima otevřenýma. Později však bezvýhradně, zvláště na proslulé kopii z Toursu i Vatikánských reprodukcích vidíme oči Spasitelovy zavřené, okolnost, kterou nelze vůči ostatním i »zázračným« zobrazením Krista dosti zdůrazniti. Neboť otisky obličeje ať živých osob, ať mrtvých, nemají nikdy oči otevřené, jak již svrchu poznamenáno.

Kol roku 1200 (Cařihrad dobyt a vypleněn IV. výpravou křižáckou r. 1204) vynořilo se v Římě zvláštní zpodobnění Pána našeho, které rázem získalo si srdce i mysle všeho křesťanstva. A svými kopiemi zaplavilo celý tehdejší svět.

A hned původ jeho zcela mimořádný opředěn byl zbožnými legendami, zejména onou, že Pán sám na své poslední cestě otřel svůj Obličej do potní roušky, kterou

mu podala zbožná žena Veronika. Nechybí ovšem výklad tohoto jména, znamenající vlastně vera-ikon, t. j. pravý obraz.

Ať tomu jakkoliv, tím, že tato příhoda dostala se do 6. zastavení křížové cesty, stala se tato legenda všemu křesťanstvu nejznámější. Archeologové pak tento obraz šmahem odsuzují jako padělek... ačkoliv hned se ocitnou před záhadou, kterou jim nelze vysvětlit.

Odborník obrazů tváří Páně Grimouard de St. Laurent, který jako anglický malíř Heaphy věnoval celý život svůj pátrání po skutečném obličejí Páně, vyslovuje značnou podobnost tohoto »apokryfu« s obrazem edesským a zmiňuje se o jeho úžasném rozšíření dík pobožností křížové cesty. Konstatuji tedy, že touha po pravé podobě Páně proniká až do nejvnitřnějších pobožností křesťanských, obdařených dokonce plnomocnými odpustky...

S druhé strany nelze zatajiti, že v Římě tato podoba Páně těšila se nejvyšším počtám církevním, že jí zasvěcovány oltáře, kaple, skládány písně atd. A kopiím jejím na plátně prostě vytištěným přitištěna bývala autentica, t. j. potvrzení pravosti: »Vera effigies Sacri Vultus D. N. Jesu Christi, quae Romae in sacrosancta basilica S. Petri in Vaticano religiosissime asservatur et collitur.« »Pravý obraz svaté Tváře Pána našeho Ježíše Krista, který se v Římě chová a uctívá s největší zbožností v přesvaté basilice sv. Petra ve Vatikáně.« Vystavuje se s razítkem S. S. Patriorchalis Basilica Vaticana.

Bylo zvláštní výsadou kanovníků vatikánských, že měli přístup k této památnosti. Roku 1855 vystavena byla naposled, neboť jest vyblednutím téměř nepostřehnutelná...

Místo jakýchkoliv sporů všimněme si pořádně této »veroniky«, která skrývá plno záhad, jež ale se dají vesměs jistým výkladem uvéstí v soulad, který jest doplněním experimentálním toho, co ve všech předchozích publikacích autor jen tušil, ale hlásal. Cituji tedy »Muž bolesti

II, 60: »Rozebereme-li si blíže tento obraz, vidíme především zřásněnou roušku, zavěšenou na dvou uzlech. A na ní jaksi přilepenou, nikoliv z plátna samého vyvstávající, hlavu Páně jako masku. Nesdílí prostě záhyby plátna.«

Masku, t. j. obličej bez vlasů, uší a krku, prostě takový, jaký se snímává mrtvolám na památku. Masku se zavřenými očima jako positiv.

Masku, která je výhradní charakteristikou byzantského umění. Jest tu zobrazen obličej podlouhlý se zavřenými očima, s dlouhým nosem. Uši má zakryty. Ústa a rty jsou krásně zformovány. Ústa jsou neveliká. Knír přiměřeně silný, ale na bradě má trojdílný vous, způsob to účesu, který nikdo nikdy nenosil, takže jest tu jistá záhada, vysvětlitelná asi zraněním, otokem levé poloviny brady, kdyžtž obličej jest zkrvavený zvláště na čele vlevo a rýha nosolící vpravo zduřelá. Obličej pak jest positiv, opakují znovu.

Tento trojdílný vous brady stejně přesně vyznačený na posv. Rubáši turinském jako na »veronice«, stal se mi intuitivně předtuchou identity, což experiment naplno pak prokázal.

Abych nezapomněl: Na každém zavřeném oku zřejmě přimalováno jest po pěti slzách, neboť slzy stékají jen v koutkách očních, hlavně vnitřních. Taktéž krupěje krve či slin zřejmě kvůli zvětšení efektu jsou téhož původu.

Laskavou pomocí p. inž. Vaška provedli jsme ve fotometrickém ústavu Karlovy university následující pokus, v anthropometrii zhusta užívaný. Pořídí se dvě fotografické desky dvou obličejů ve stejných rozměrech (zde vodítkem nám byla stejná délka nosů), které pak se přes sebe kopírují na jeden papír.

Aj hle! Jaký úžas byl nás všech, když rozměry lebky, obličej, nosu, oblouků očních, brady, vousů atd. atd. na vlas se kryly, čehož snímek příkládám. A celý obličej

Páně nabytí úžasné, dosud neznámé plasticity, obdivované odborníky. Plasticity přímo sochařské... Zvláště ony zduřeniny pravé tváře ještě mocněji vyvstaly. A trojdílný vous brady »veroniky«, kryje absolutně trojdílný vous posv. Rubáše!

Zdá se, že identita obličejů, jak roušky sv. Veroniky resp. tváře Páně z Toursu, tolik uctívané sv. Terezií Ježíškovou, tak i Rubáše turinského tímto pokusem byla fotometricky prokázána!!!

A výklad toho všeho přijatelný? Když z negativních otisků udělám zase otisk (okopíruji negativní plotnu fotografickou) dostanu positiv. Na Rubáši je negativ, na sv. Veronice pak positiv téže tváře, záhadným způsobem dosažený z negativu právě této Tváře na posv. Rubáši, který půl osma století chován, znám i vystavován byl v Cařihradě!

V dobách jeho dobytí křížáky a vyplnění zmizel odtud, ale zato na západě vynořila se rouška sv. Veroniky, která jako otisk z otisku nebyla zhotovena bezprostředně rukou lidskou!

Ale byla maliřsky doplněna jak oním plátnem, na němž je jakoby přilepena, tak i slzami i krůpějemi slin atd. Snad byla i zesílena barvami, proto dnes již je vybledlá, kdežto barviva posv. Rubáše v otiscích jsou čím dál intenzivnější...

Jak jsem v dřívějších pracích svých prokázal a doufám v dokumentárním vědeckém filmu dalšími zkouškami fyzikálně-chemickými prokáži, jsou na posv. Rubáši turinském otisknuty obrysy bezduchého těla Kristova a jeho božské Tváře. Proto všim právem v tomto výkladu uděluje se v Římě na »veroniku« autentika...

Předkládám tedy tento svůj výklad veřejnosti k posouzení fakt, ne teorií a domněnek, doufaje, že přece jednou pravá podoba Kristova bude nezvratně zjištěna,

VERA EFFIGIES

SACRI VULTUS D. N. JESU CHRISTI

quæ Romæ in sanctâ Basilica S. Petri in Vaticano
relictâ, sine macula et sinistralur el colitur

ROUŠKA SV. VERONIKY Z ŘÍMA

SACRI VULTUS D. N. JESU CHRISTI

quae Fuit in sacro sanctae Basilicae S. Petri in Vaticano
reliquiae in sacro sanctae Basilicae S. Petri in Vaticano

Foto Dr Hynek

Patisk zakázán

IDENTITA VERAIKONU I TVÁŘE TURINSKÉ

kdyžtě na př. o Caesarových či Hadriánových aneb Titových bustách vzdor nenalezení přesného jich popisu se nepochybuje...

14 VÝVOJ IKONY.

Strašlivý orkán obrazoborecký, na celém křesťanském východě v 8. a 9. století zuřivší, smetl doslovně doklady jakéhokoli tradičního zobrazení Krista a to k naší převelike kulturní i náboženské škodě. »Sochy a obrazy zmizely. Marně hledal poutník v celé byzantské říši stopy církevního umění,« napsal ve svých církevních Dějinách náš historický odborník P. dr. J. Ráček T. J. Byla to prostě pohroma nenahraditelná...

Přes to však po přestálém pronásledování regenerovalo se toto umění náramně rychle. Leč kontinuita s dřívějším byla přerušena. Muselo tudíž odněkud bráti opět svoje vzory. Částečně jen z náhodně ukrytých ikon — ale což v palácích císařských a v chrámu P. Marie v Blankernách v Cařihradě nebylo chováno a vystavováno posv. Hrobní plátno s otisky těla Kristova? Zázrakem přečkalo tyto strašlivé bouře a pronásledování. Historikové Nicola Mesarites a Robert de Clari to potvrzují a ruské krucifixy jsou toho nezvratným svědectvím. Odtud přirozeně mohl být znovu vzat vzor i předloha k novému byzantskému zobrazení Pána našeho.

A také byl se vši určitostí brán. V celé antice nevidíme nikde u Řeků i Římanů ve výtvarném umění zobrazen rozdělený vlas a rozčísnutou bradu, jak výše již praveno. Nuže východní, zvláště ruské ikony nejsou nám vůbec představitelné bez této zvláštnosti, tolik pro zobrazení Krista důležité. Vždyť r. 438 darován byl císařovnou Pulcherií její spoluvladařce Eudosií tento nyní turinský

posv. Rubáš do Cařihradu a r. 1204 odtud křížáky byl odvečen. Byl tam tudíž 766 let... doba jistě dostatečná ke kulturnímu i náboženskému působení a božská Tvář Rubáše mohla opět zpětně oplodňovati práce malířů byzantských jednotným typem svým, zjištěným již Wilperem v katakombách římských.

Což tedy přirozenějšího a snazšího, než že Nestor našich bádání sindonologických prof. Vignon ve své nádherné knize »Le St. Suaire du Turin« v r. 1938 ve dvou vydáních vyšlé, věnoval přemnoho stran i mosaikových reprodukcí své zamilované tesi: Z negativních otisků posv. Rubáše, nyní turinského, jak je prosté oko vidí, dá se přesně vyložit, stopovati i doložit vývoj ruské i byzantské ikony a to umělecko-historickým průkazem.

Nejsa odborníkem, nemohu posoudit, jak se prof. Vignonovi týž podařil, neb jsem slyšel o tom mínění se různit. Rozhodně však tato věc jest v mezích možnosti a pravděpodobnosti, ne-li skutečnosti. Pokládám se své strany materiál zde snesený za průkaznější, protože spadá do oboru exaktního badání lékařského. Pro další studia jest nejdůležitějším poznatkem zjištěná fotometrická identita Tváře posv. Rubáše s tváří na Veraikon, totožnost, která absolutně nemůže býti náhodná...

15 DOKLAD SV. SINDONU.

Proto právem obraťme se k hlavnímu svědectví a průkazu otisky posv. Rubáše turinského, jenž právem nazván býti může: »corpus delicti Golgothae« — doličným dokladem Golgoty!

Je to úžasný doklad tělesného vzhledu i nesmírného utrpení Ukřižovaného, jedinečná věc v dějinách lidstva...

Nejdůležitějším ze všeho jest, že jest to lékařský doklad člověka ukřižovaného, do nejmenších podrobností stejně umučeného jako utracen byl Pán náš a Spasitel Ježíš Kristus.

Lékařský - pravím, protože všechno, co souvisí s lidským tělem patří v obor i odborné šetření této vědecké discipliny, která tu plně jest oprávněna rozhodovati stejně jako jest tomu u zázraků lurdských. Tam v první řadě vyslechnut musí býti lékařský posudek odborníků z Bureau des Constatations, než theologie atd. se jím může a smí dále zabývati. Jelikož se tu jedná o otisky těla lidského, vším právem je reklamuje univ. prof. Cazzaniga, přednosta soudně-lékařského Ústavu milánské university pro přednostní a výhradné lékařské studium.

Pakliže však tyto otisky by měly býti malbou, jak se namítalo, patřily by k posouzení odborně školeným znalcům z dějin umění a opět nikoliv theologům, archeologům atd. Obojí tito odborníci jednohlasně odmítají pro posv. Rubáš turinský možnost malby, t. j. zfalšování primitivem malířským z Champagně před 600 lety! Neudržitelnost, ba protimyslnost této námitky podvrženosti malbou uznali již soudnější odpůrci naší Relikvie.

Jest prostě nemyslitelno, aby v těchto otiscích lékaři odhalovali různé speciální lékařské poznatky, o nichž dříve naprosto nikdo nevěděl a tak všichni do jednoho byli oklamáni malbou!!! — A nenašel se dosud lékař, který by tyto otisky byl uznal za malbu a ne za fysikálně-chemickou registraci, obdobnou fotografickému procesu!

Proto pp. opponenti přestali operovat pojmem peinture (malba) a začali uplatňovat teinture (otisky barvou), ovšem s pramalým štěstím. Podle původce této teorie Mr. Clémenta, člena de la Société national des Beaux Arts v Paříži, vznikly otisky následovně: Vytvořil je neznámý umělec XIII. století. Na kamennou či dřevěnou sochu Kristovu anebo jen na jeho vypouklý relief položena těsně

látku nasycená roztokem aloe, hnědnoucím na vzduchu. Pak druhá čistá látka lehce na tuto přitisknuta, zbarvila se jí a vytvořila na vyčnívajících místech temnější otisky, na prohloubeninách zůstala pak nezbarvena. Tím docíleno podobných, působivých otisků negativních.

»Posléze pozitivní stopy, odpovídající prolité krvi, mohly býti docíleny pouhým vylitím tekutiny na tuto látku.« (Daniel-Rops »Jesus en son temps« str. 620, na níž cituje článek z Nouvelle Revue Theologique z r. 1943.) Proto týž spisovatel pochybuje o možnosti rozřešení této otázky pravosti posv. Rubáše turinského.

Ano právem o tom pochybuje, pakliže debata o tom bude i nadále vedena pod vlivem podobných diletantských úsudků a domněnek.

Především lze těžko pochopit, že by člen Národního Sdružení Francouzských umělců byl tak málo orientován v zobrazování Krista ve XIII. věku, v oněch anatomicky i fyziologicky přímo nestvůrných krucifixech (Jankovich *Krucifixy XIII. stol.*), nemajících nejmenší podobnosti s tělesně tak dokonale krásným a souměrným tělem posv. Rubáše!

Dále Rubáš má otisky zepředu a zezadu a to naprosto tělesně dokonalého ležícího muže se zkříženými rukama v markantní posmrtné ztuhlosti, která nám zachycuje celou tragedii golgotskou. Je to tělo bezduché, ležící, protože obě chodidla jsou natažena v téže rovině jako bérce.

Myslím, že na světě neexistuje podobná socha Kristova, aby měla při dokonalé přední polovině stejně, ne-li dokonaleji ještě vypracovanou zadní polovinu ležícího těla. Ani socha, natož pak reliéf, který jest vypracován pouze zepředu a jinak celý vězí v masse kamene či dřeva a nemá vůbec zadní poloviny, pročez k teinture zadní poloviny musel by býti zhotoven druhý reliéf. Ale jak to udělat, aby oba naprosto se kryly a pocházely od téže osoby? Jak vidno, námitka ta je hodně nepromyšlena.

Než p. Clément, povoláním musejní konservator, již zemřelý, má divné pojetí o vědě lékařské, t. j. o jejích odbornících, které by laik musel varovati před oklamáním!

Zcela kuriosní jest jeho představa o prostém vylití barevné tekutiny, aby hned napodobila k nerozeznání krev, tekoucí za živa, rozdílně po smrti, tepenně či žilně, kdyžť i světoví umělci na př. Velasquez na znázornění krve z boku se vyřinuvší žalostně ztroskotal! A mnozí jiní geniové s ním!

Jak mohl někdo před 6—700 lety, kdy medicína byla jen v rukou lazebníků, dryáčníků a mastičkářů, znázorniti správně na nějaké soše věci lékařské, které teprve před 10—15 lety odborníci odkryli, na př. probití rukou v místě. Destot (Dr Barbet), ochromení palců poraněným nervem mediánem (Dr Barbet), krevní trojku na čele, způsobenou křečí svalu čelního (prof. Judica), krev a vodu vzadu na bedrách typicky posmrtně sraženou (Dr Hynek), posmrtnou ztuhlost celého těla s přesně kulatými hýžděmi (Dr Caselli), atd. atd., věci do té doby naprosto neznámé...

Proto čím více a důkladněji rozebíráme tuto poslední námitku, tím jasněji stoupá všem na oči její nevědeckost, nepromyšlenost a pochybenost, takže věru je s podivem, že si tuto okolnost vážná věda dosud neuvědomila...

A co o otiscích posv. Rubáše soudí lékařští odborníci?

Význační lékařští badatelé sindonologičtí mívali vždy ve zvyku svoje poznatky i objevy na posv. Rubáši předložit předem ať písemně či ústně svým kolegům k schválení či korekturám. Sdělovali jim to přímo, nebo lékařskými časopisy aneb samostatnými spisy, aby nebylo odborných námitek či doplňků, které jediné by padaly na váhu.

Postupováno tu bylo tedy způsobem v lékařském bádání, sporech i objevech všeobecně platným i obvyklým, takže je velkou protimyslností, ba absurdností míti za to, že by lékaři odborníci předpokládaným středověkým malířstvím či barvířstvím se dali nějak zúplna ošáliti a oklamati, zatím co různí laikové by tomu lépe »rozuměli«.

Autenticita posv. Rubáše turinského jest v první řadě vědeckou, t. j. lékařskou záležitostí a teprve po kladném rozřešení toho problému může se táž státi i náboženskou věcí. Církev sv. proto zcela moudře ponechává volnost vědeckému bádání v této otázce, očekávajíc trpělivě jeho rozhodnutí.

Jelikož pak jakousi nejvyšší autoritou v našich vědeckých snahách jsou mezinárodní lékařské kongresy, přednesli o tom obšírné referáty na III. mezinárodním kongressu katolických lékařů v Lisabonně v červnu 1947 univ. prof. Dr L. Gedda, president Katolické Akce Italské v Římě a autor.

Gedda přednášel víc povšechně, autor pak speciálně lékařsky o těch všech poznatcích a objevech, jak publikovány byly v »Muži bolesti«, hlavně v II. sv. A dostalo se nám oběma všeobecného souhlasu a pochvaly, takže z hlediska čistě lékařského možno autenticitu posv. Rubáše turinského pokládati definitivně za kladně rozřešenou.

Protože pak naši odpůrci — a to právem — stále žádají, aby dodatečně provedeny byly přímé, rozhodující zkoušky fysikálně-chemické: paprsky röntgenovými, ultravioletovými, infračervenými, fluoreskujícími, i direktními atd. atd., navrhl jsem ještě v Lisabonně prof. Geddovi: pokusme se získat dovolení pro průkaz toho všeho krátkým dokumentárním, vědeckým filmem, čímž by naráz tento spor byl ukončen a problém rozřešen...

Příslušná jednání jsou v proudu, ovšem záleží nejvíc na dalších světových i místních okolnostech.

Tedy na naší straně jest opravdová snaha všemi danými prostředky moderní vědy (byli by po ruce jak odborníci, tak i aparáty) rozhodnouti nebojácně tuto záležitost nedozírného kulturního, ale hlavně náboženského dosahu!

Vědou a ne dilletantismem, ani bagatelisováním...

Myslím, že tento správný postup nejvíce by prospěl samotné theologii, protože tím by se objasnilo mnohé i záhadné místo evangelijní. Tak do pokusů Barbetových a Judicových zůstávalo lékařsky naprosto nesrozumitelným, ba absurdním sdělení sv. Jana 19, 34, 35 »a hned vyšla krev a voda«. Žádné teorie, žádný lékařský výklad o prasklém srdci, zanícené pohrudnici, prasklých cévách plicních, akutním rozšíření, ochrnutí žaludku, kollapsu orthostatickém či anafylakční reakci po požití vody za dlouhotrvající žízně atd. atd. nevyhovoval. I pro věřícího lékaře zůstaly tyto verše naprostou záhadou, již se musel podřídit věrou, což mnozí ze vzdělaných laiků zvlášť bolestně pocítovali. Dík však posv. Rubáši dnes toho netřeba, experimentem zkusili, přesvědčili jsme se a víme, že tyto verše i lékařsky jsou zcela správné!

Z toho všeho logicky vyplývá pro theologii vhodnost ba nutnost, by vedle jiných vědeckých odvětví používala pro svoji exegesi co vysoce cenné pomocné vědy i lékařství, což, jak se zdá (zejména z nevlídného postoje slavného francouzského ápologety P. Jerphaniona), bylo dosud pokládáno za zbytečno. Tuto okolnost zvlášť opakuji a zdůrazňuji.

Toto vše bylo nutno předeslati a si objasniti, abychom klidněji mohli se věnovati dalšímu studiu našeho tématu.

16 BIOTYPOLOGIE.

Posvátný Rubáš turinský, o němž jsem již tolik psal, chová ve svých otiscích především úžasný doklad tělesného utrpení »Muže bolesti«, které především do svých všech podrobností bylo předmětem našeho nejintenzivnějšího lékařského studia. Jest v nich zachycena mrtvola muže v nejlepších životních letech, do nejmenších detailů shodně umučená jako byl utracen Pán náš a Spasitel dle evangelia. Jest to vskutku jedinečná věc na světě, pro nás křesťany po tolika staletích naprosto překvapující, přímo ohromující...

V druhé řadě pak jsou zde zcela přesné obrysy celého tohoto těla tak věrně a plasticky zachyceny, že si můžeme učiniti nejen dobrou představu o něm, nýbrž, což důležitějšího, můžeme dokonale změřiti je a porovnávat jednotlivé souvztažnosti jeho částí navzájem správnou vědeckou metodou anthropometrie a biotypologie, což jest věcí naprosto novou a úžasnou...

Od samého počátku svých studií prohlašoval autor a zdůrazňoval dokonalou krásu tohoto zde otisknutého těla, jak mu to potvrzoval jeho umělecký cit a pohled. Od té doby přemnoho lidí, dokonce malířů i výtvarníků bylo otevřeně nadšeno touto jedinečnou krásou.

»Ano, jest to vskutku královsky majestátní postava, která se nám tu zpředu rýsuje,« potvrdil mi známý akademický malíř a grafik A. F. Alex.

Ba jiní obdivovatelé jdou dokonce dále, prohlašujíce: »Žádná postava Kristova na krucifixech nedosahuje té božské krásy a síly, jaká se jeví na posvátném Rubáši turinském,« sděluje jistý vysoký hodnostář církevní pod značkou A. S. Jiní pak úplně jsou fascinováni nadzemskou silou a majestátem Tváře tu z otisků fotografované.

Posudek každého pak lékaře musí zníti: »Jsou zde otisky muže, skonavšího v největším rozmachu svých sil, krásné, vysoké postavy, kostry, svalstva nádherně vyvinutého, přiměřené výživy. Postrádají jakéhokoliv tuku či otoku neb zduření. Ukazují zcela souměrný vzrůst i vývin, což zvláště na zadní jejich polovině rýsuje se velmi dobře ...«

Leč to, co jsme dříve jen intuitivně a nitrně vycíťovali, můžeme dnes potvrditi zcela přesně a vědecky obvyklým anthropometrickým měřením a propočítáváním i posouzením. Nelze již pochybovati o správnosti těchto údajů.

Vzpomeňme tedy především zajímavých údajů stigmatizované Anny Kateřiny Emmerichové, dvakrát vpředu citovaných a dejme se poučovat odborníky z biotypologie o celkovém typu či zjevu muže Ukřižovaného ...

První věc, která nám při spatření neznámého člověka do očí padá, jest jeho povšechný zjev, typ či konstituce, kterou zejména hledá oko lékaře.

Toto poznávání tvoří podklad nové nauky o konstitucionalismu či biotypologii, jež vlastně jest oživením starých anticko-lékařských i Paracelsových postřehů o čtyřech temperamentech: sanguinickém, flegmatickém, choleric-kém a melancholickém, jichž se v novější době přidržela škola Viola-Pendéová.

Než zdá se, že u nás nabývá převahu škola Kretschmerova, uznávající tři hlavní typy: leptosomní či asthenický, atletický a pyknický.

Biotypologie tudíž posuzuje a zařazuje člověka co celek, co určitý druh, lidský typ a to vzhledem k jeho tělesnému a duševnímu zdraví, nemocem i výkonnostem. Všimá si nad to jeho charakteru i letory či temperamentu.

Kretschmerův typ leptosomní jest vyznačen hubenou, protáhlou postavou, úzkých ramen, chabého svalstva. Končetiny jsou kostnaté, hrudník dlouhý, úzký, plochý. Žebra jsou viditelná, břicho postrádá tuku.

Typ pyknický na vrcholu vývoje je vyznačen mohutným vývojem dutin tělních, hlavy, hrudi i břicha a sklonem k ukládání tuku při dosti gracilním vytváření plecí a končetin.

Nemá však pro nás smyslu příliš citovati tyto popisy z výtečného pojednání: »Program a metody biotypologického výzkumu« prof. B. Krajníka, protože nás zde zajímá nejvíce třetí typ, k němuž tělo s posv. Rubáše náleží. V rozhovoru s p. prof. Krajníkem potvrzena byla příslušnost obrysů těla Ukřižovaného k typu athletickému, jenž tak markantně jest zde zachycen.

Pročež jen letmo dotknu se hlavních jeho známek (str. 187, 192, 194): »Typ athletický je vyznačen zvláště širokými rameny, statným hrudním košem, ztuha napjatým břichem i trupem, který se dolů zužuje. Silná hlava je harmonického vzhledu. Relief svalstva vystupuje všude plasticky. Kostra je silná a kůže má dobré, elastické napjetí.«

A dále: »Leptosomové mají dle Kretschmera psychestetickou proporci, t. j. jejich temperament leží mezi póly citlivý a chladný... Pyknici pohybují se pak mezi póly: veselý a smutný. Jsou přívětiví a mají smysl pro humor...«

»Athletici tvoří jakýsi střed mezi nimi. Jsou to lidé jednak flegmatictí, jednak povahy vyrovnané, klidné a při tom energické. Jich povaha projevuje se v klidných pohybech, málomluvnosti, stupňované setrvačnosti, v mírné duchovní i sociální aktivitě, ve věrnosti a spolehlivosti sociálního chování.«

Kretschmer dále ukazuje, že typ tento je svérázný, klidně odměřený, vyrovnaný, ačkoliv někdy projeví i jistou výbušnost...

»Pro správné však posouzení a rozlišení těchto typů nutno znáti hlavní anthropometrická čísla osob zkouma-

ných a tyto míry a hodnoty posuzovati co celek a jich vzájemný poměr.« (Str. 207.)

»Při této klasifikaci však nemalou úlohu hraje obličej, tvář... Tvář jest na člověku věc nejcharakterističtější, nejosobitější. Jakoby celá bytost jeho byla zhuštěna, representována jeho tváří, v níž se zobrazí jeho život, duch. Jeho tajemství nitra i díla, zkrátka vše, co na člověku milujeme, čeho si vážíme, případně čeho se obáváme či co nenávidíme.« (Hynek, Umučení Páně, II. vyd., str. 138, r. 1935.)

»Tvář se takto stává symbolem a kvintessencí samotné osobnosti stejně jako jméno. Nuž, jsou-li obrysy těla Spasitelova na posv. Rubáši vyjádřeny v naprosté dokonalosti antického kánonu krásy, hodné dláta Michelangelova — jaká podmanivá, ba vrcholná krása jeví se v tomto obličej, přes to, že jest rámcem vlasů nepřírozeně zúžen a předsmrtným ztýráním vlastně znetvořen!«

»Na velmi zdařilých fotografiích Enrieových vyhraněn jest jasně orientální typ Kristův, protáhlého, energického nosu, výrazných očnic, čela, mužného kníru a důstojné brady, ostře a pevně vykrojených úst. Je to obličej skutečného askety a zakladatele náboženství s nejvyššími mravními zásadami. Člověka jasných cílů vůle i citů. Žádná mátožná vidina našich humanitářů. Skutečný vrcholný typ lidský jest tu jasně a přesně, jakoby z kamene vytesán.«

Řádky tyto psány jsou před 14 lety a jsem šťasten, že na nich netřeba nic měnit, ba ani nic dodávat...

Ano, na jeho atleticky vypracovaném těle, tak nápadně se shodujícím s vidinami Anny Kateřiny Emmerichové není ani stopy tuku, aniž sebemenší známky tělesného rozkladu, projevujícího se nejraněji zduřením kol úst. Naopak, vše jest tak ušlechtilé i krásně zformováno, že udivuje malíře odborníky. Stejně jako sochařsky dokonalé tělo, hlavně v zadních obrysech snímku Piova z r.

1898 postřehnutelné, jediné s Praxitelovým Hermem soupeřící . . .

Viděl jsem nescíslné množství nahých mužů urostlých i mrzáků, mužů nejrůznějších ras, bílých, černých, rudých, žlutých i smíšených, ale podobnou dokonalou krásu jsem spatřil pouze jedenkrát na jednom bolivijském peonu-indiánovi ve své nemocnici v Ledesmě, prov. Jujuy, rep. Argentina. Pohled na něj vyvolával podobný estetický požitek jako dokonalá краса Venuše kapitolské, o níž jsem se byl zmínil v Muži bolesti.

Zde na obrysech posv. Rubáše jeví se nám totéž! Dokonalá краса v každém ohledu, ale což hlavního, jest tato odborným měřením vědecky prokázaná.

Pročež obraťme naši pozornost k anthropometrii, již v našem případě se proslavili univ. prof. Dr. Luigi Gedda, president Katolické Akce italské a univ. prof. Dr. Giovanni Judica-Cordiglia ze soudně-lékařského Ústavu university v Miláně.

17 ANTHROPOMETRIE.

Jsem šťasten, že zde mohu citovati přesná sdělení, jakož i míry i závěry obou těchto svých spolupracovníků i přátel, kteří se o tento úsek našich badání zvlášť zasloužili.

Prvý vydal své poznatky, přednesené na Sjezdu badatelů o posv. Rubáši r. 1939 v Turině pod názvem: »Nauky lidoměrické a sv. Sindon«, což bylo otištěno v »Aktech sindonologického sjezdu«. Druhý zanedlouho překvapil svojí speciální knihou »Je Muž posv. Hrobního plátna Kristus?«, kde ještě zevrubněji zabývá se touto anthropometrií. Oba vycházejí z odborné školy italského badatele prof. Violy. Pročež sděluji zde jejich nejdůležitější data:

Délka hlavy 18,48 cm
Šířka hlavy 14,78 cm
Šířka bizygomatická 12,48 cm
Celková výše tváře 17,55 cm
Výše nosobradová 11,40 cm
Postava 181 cm
Délka sterna 16,6 cm
Délka xifoepigastrická 16,5 cm
Délka epigastrickopubická 21,5 cm
Délka končetiny horní 60,5 cm
Délka končetiny dolní 84,6 cm
Hrudní příčný průřez 22,5 cm
Hypochondrický příčný průřez 29,4 cm
Ant-post hypochondrický průřez 22,2 cm
Příčný průřez pánevní 32,1 cm
Anthropometrický index lebky 79,9
Morfologický index tváře 91,3
Index faciocefal příčný 84,4
Index nosní 72,8
Kapacita lebky v kub. cm 1.571.
Celková výše trupu 54,6 cm
Celková výše břišní 38 cm
Základní hodnoty trupu:
Hodnota hrudníku 1, 12,6
Hodnota břišní horní 10,7
Hodnota břišní dolní 15,3
Hodnota údů cm 145,1
Hodnota celková břicha 1, 26
Hodnota celková trupu 38,6

Vynecháváje pak příliš speciální údaje na str. 82., 83. knihy Judicovy, otiskují jeho resumé základních vztahů zde konstatovaných:

Poměr trupu a končetin plus 8 s
Vztah trupu jugulum-pubis plus 8 s

Vztah poměru předozado-příčného plus 0,3

Poměr břicho-trup plus 8 s

Celková hodnota tělesná plus 8 s

Tudíž dle svých měr a souvztažností patří vyšetřovaný Muž posv. Rubáše dle klasifikace Violovy mezi střední normotypy lidské, ačkoliv se téměř svojí výškou dotýká jejich horní hranice. Výškou, která udávána jest mezi 181 a 185 cm, takže snad nejsprávnějším bude uznávati průřez těchto měr, t. j. 183 cm!

18 VÝŠKA POSTAVY.

Když takto jsme absolvovali se zdarem povšechný dojem či konstituci těla Ukřižovaného v posv. Rubáš zavinutého, obracíme znovu pozornost naši k výšce jeho postavy, abychom si ji přesně určili.

Univ. prof. Dr. Luigi Gedda, náš stálý spolupracovník, sdělil nám na (Sjezdu badatelů posv. Rubáše) Convegno sindonologico 1939 v Turině konaném, metody svého určování této míry. K tomu účelu opatřil Com. G. Enrie, autorisovaný fotograf této Památnosti co nejpřesnější kopie svých desek, především obličej Páně v naprostě shodných rozměrech ofotografovaného a pak obtah celé zadní poloviny těla při rozměrech celého Rubáše 435 a půl cm dlouhého a 110 cm širokého, tedy v zcela shodné velikosti. Přesné rozměry otisků postavy Muže posv. Rubáše spatřiti lze též v kostele salesiánském u Sv. Kříže v Praze na Příkopech. (Ze předu.)

Z nich bylo mu možno stanoviti přesně tuto výšku dvojí cestou: Především v sagittální rovině (přesně uprostřed) mezi oběma příčnými řasami ničím neodstranitelnými jest dána míra obličej na 23,4 cm. Pak trojčlenkou můžeme si vypočísti kterýkoliv jiný rozměr těla.

Druhý postup byl, že si tuto výšku změřil na markantně vystupujících trnech obratlů v zadních otiscích i sagittální rovině celého těla. Naměřil 185 cm pro tělo ležící, což v posici stojmo se zkracuje na 183 cm.

Tedy stoosmdesáttři by měl Kristus chodící a učící, míra zajisté slušná, imponující. Blíží se sice k hranici nadměrného vzrůstu, hypersomii, ale tuto ještě nedosahuje. Míra tato vylučuje jeho příslušnost k rase středomořské, cca 150, nejvýš 160 cm měřící...

A nyní pp. archeologům křesťanským položíme dotěrnou otázku a zjištění: V ambitech kláštera Sv. Jana v Lateráne nalézá se deska kamenná, spočívající na čtyřech korintských sloupcích se starým nápisem, že po její spodní plochu od země udána je přesně výška Kristovy postavy. A ta jest stoosmdesáttři centimetry!!!

K dovršení pak rozpaků a zajímavostí publikována byla na tabulce XLVI. slavnostního vydání knihy »L'Ostensione della Sta Sindone Torino 1931« ze sbírek královských fotografie hedvábné pásky z XVIII. století, udávající přesnou výšku Kristovu opět na 183 cm! O laskavé vysvětlení pp. archeology prosíme. Naléhavě a důtklivě.

Týž badatel pak na podkladě svých zkušeností a příslušných fotografií prohlašuje se vší určitostí, že Kristus Pán byl tělesně pravičák, tedy plně našim představám odpovídající.

19 IMPONUJÍCÍ KRÁSA, ZVLÁŠTNÍ DOKONALOST! (Judica).

Nuže, jak hodnotí prof. Judica výsledky měření a badání svého?

»Pročež, přehlédneme-li celkově tyto získané hodnoty, objevuje se nám »Muž posv. Rubáše« v plné svojí

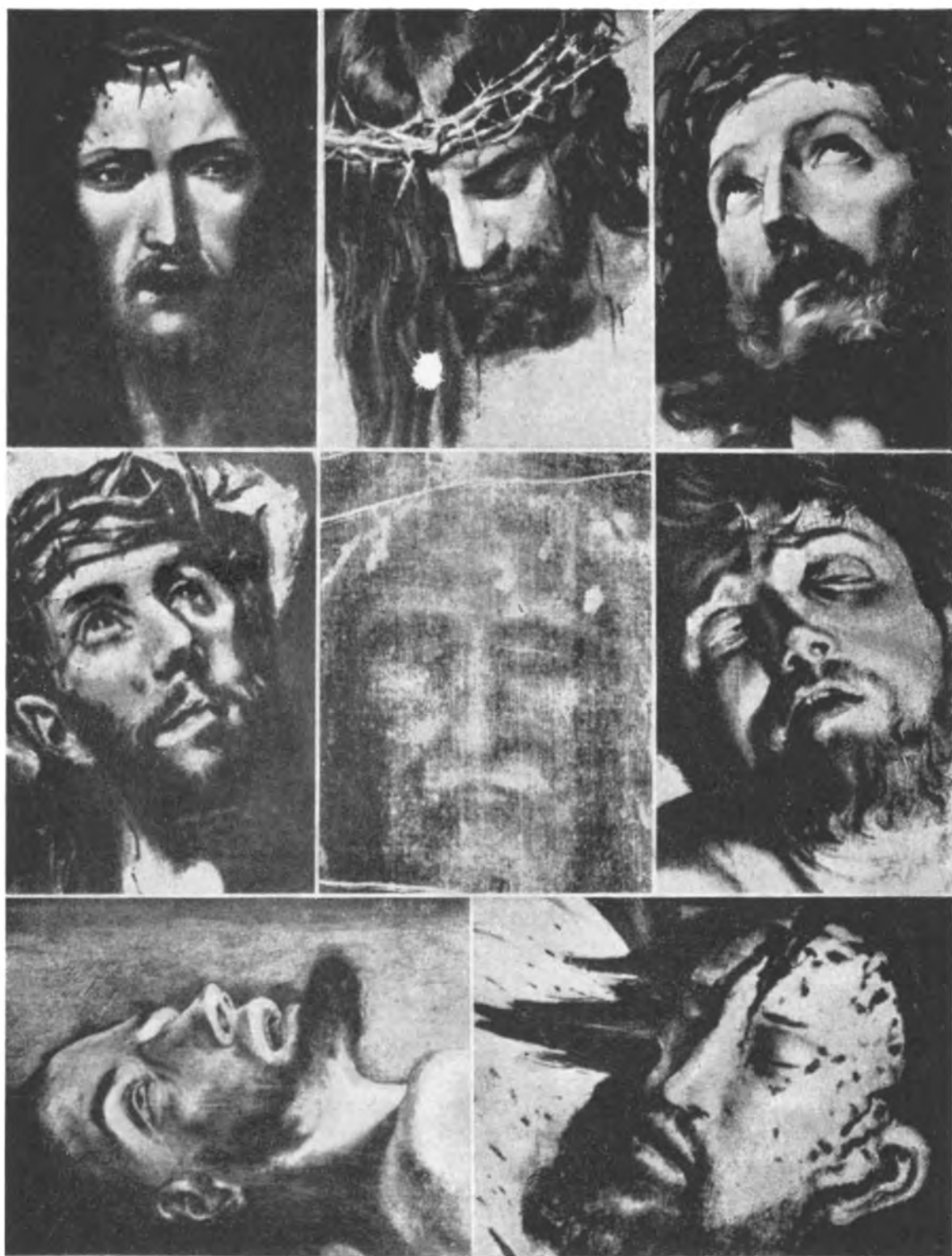
imponující kráse, v kráse, která měrou přehojnou prosvítá měkkými liniemi tváře a obrysy, jimiž způsobem nadlidským prozařuje sladká jasnost, mystický mír a veselá odevzdanost, »lze-li věriti tvářím, které bývají výrazem srdcí.« Dante, Očistec XXVIII., vv 44, 45.

»Vedle této nejharmoničtější krásy obličeje — v nejpřesnějším významu slov — jest tu člověk zvláštní dokonalosti, překračující index plus 8 v tělesné masce, v rozměrech muže prostředního. Jest postavy vysoké, mesocefal a s lebkou objemnou. S obličejem poněkud prodlouženým, s čelem širokým, rovným a vysokým, s nosem rovným, poněkud dolů stočeným, s lícními kostmi dost velkými a trochu vysedlými. V liniích trupu a končetin jest souladný a sochařsky souměrný jak do délky, tak i do šířky. Zkrátka jest to normotyp se zvláštním přívlastkem síly a mužnosti.«

»Jest to ideál fysické krásy, v níž duchovní schopnosti jsou v úplném souladu s ušlechtilým fysickým zjevem« napsal jsem v »Muži bolesti«, II. sv., str. 256, což bylo nejskvěleji potvrzeno dopisem hodnotáře A. S., vpředu co předmluva citovaném.

Uvědomme si znova jeho skvělý úsudek a postřeh: »Tento otisk těla Ježíšova přesahuje i nejdokonalější umělecká díla v tom, že spojuje dva nejvyšší vrcholy umění, dva protikladné vrcholy, které kdy umění vůbec dosáhlo: antiku a gotiku. Dokonalá tělesnost v umění — antika, produchovnění v umění — gotika, jsou jediné zde uskutečněny v úplné dokonalosti, v dokonalém souzvuku!«

Pročež prof. Judica (str. 86) resumuje: »Muž z posv. Rubáše turinského může a musí býti pro své charakteristické znaky, zvláštní, mimořádné a výjimečné, tvořící vysoký stupeň jeho dokonalosti, hodnocen zcela nad i mimo jakýkoliv ethnický typ.« Jinými slovy:

TURINSKÁ TVÁŘ VÍTĚZÍ NAD GENII MALÍŘSKÝMI

Foto Com. G. Enrie

Patisk zakázán

MAJESTÁT BOŽSKÉ TVĚŘE

»Člověk tento jest zcela zvláštní osobností, která se nedá zařaditi do žádného nám známého rasového typu.«

A týmiž slovy skončena byla dlouhá debata mezi námi badateli sindonologickými za předsednictví J. Magnificence Rektora Katolické University Milánské Padre Agostino Gemelliho, shromážděnými na přátelském večírku u hraběte Lovera, ředitele uměleckých galerií Turina.

20 KÁNON ANTICKÉ KRÁSY!

Po takovém nádherném, přesvědčivém, odborném posudku lze věru těžko něco dodat, aniž by účinek jeho slov nebyl oslaben. Snad jediné by zde bylo možno vzpomenouti sv. Tomáše Aquinského, který před staletími jasně stanovil pojem lidské krásy, jež právě jest obsažena v souladě údův navzájem (Solmoší 1). Stanovil jej tak správně, aniž měl nějaké tušení o pojmech a zákonech anthropometrie...

Jsem přešťasten, že tak skvěle a odborně potvrzeno jest, co o postavě Ukřižovaného již 15 let hlásám a zastávám, zejména že jest tu vyjádřen kánon či pravidlo antické krásy, stanovící, že délka hlavy činí jednu osminu celkové délky těla, zde 23,4 cm ku 183, což tomu plně odpovídá.

Dále potěšen jsem byl měrou nejvyšší intuitivním postřehem p. A. S., že se tu dokonale snoubí antika i gotika čili vrcholná krása těla s nejmohutnějším rozmachem ducha, čehož doklad, obdobu nenalézáme v nižádném díle rukou lidských i v oněch nejvyšších!

Porovnáme-li k tomu ona znetvořená, zmrzačená těla krucifixů z XIII. či XIV. století, z doby, kdy měl vzniknout posv. Rubáš co kreslířský falsifikát, otřeseme se přímo

nad ubohostí těchto znázornění Spasitelových, které v souborném přehledu vydalo krásné dílo Jankovichovo »Krucifixy XIII. století«. Otřese se nejen jako milovníci umění, nýbrž i jako lékaři, užaslí nad jejich naprostou primitivností a rudimenterní vyjadřovací uměleckou schopností.

Protože odpůrci posv. Rubáše turinského stále nerozvázně a nevědecky mluvivali o zfalšování těchto otisků nějakým malířem primitivem z Champagně před 600 lety a to na podkladě jakýchsi dokumentů, které však nesnesou konfrontaci s lékařskými objevy a skutečnostmi na posv. Rubáši bezesporně zjištěnými..., zkusme to tedy s tím malířským falšováním. A to nejen s oněmi malíři začátečníky před staletími, ale zkusme to hned třebas se soudobými umělci, kteří vládnou mnohem dokonalejšími prostředky i schopnostmi!

V zájmu pravdy i dobré věci... porovnejme si to a přesvědčme se o výsledcích! »Není poznání nad pravdu«, říkal dávný Guotama Siddharta Buddha. Náš Spasitel řekl to daleko lépe: »Pravda vás osvobodí.«

Hledejme tedy a porovnávejme! Jest to plodnější polemika nad jakékoliv skvělé obraty slovní... Zdá se, že tato badání sindonologická stala se jaksi mým životním údělem, pročez ponořil jsem se v ně zcela a se všech stran. Prohlížel a srovnával jsem si vše, co této vznešené materie se týkalo aneb s ní souviselo.

Padělek malířský našeho posv. Rubáše se měl dle zjištění pp. odpůrců přihoditi kol r. 1350, kdy dle sdělení biskupa Petra d'Arcis tehdejší biskup francouzský Henry z Poitiers »repperit fraudem et artificem, qui eundem pannum pinxisse confessus est« (zjistil podvod i umělce, který se doznal k namalování tohoto plátna. Přímý důkaz tohoto podvodu podnes nikým nebyl podán a po vnitřní skutečnosti posv. Rubáše nemůže se tak vůbec státi...

21 ANI OKOPÍROVAT NELZE!

Dobrá. O důkaz, který přísluší provéstí stranou odpůrcí, pokusme se sami. První hrobní Plátno kathedrály v Besanconu zmizelo při jejím požáru r. 1349. Mělo na sobě dvě postavy mužské, jednu zpředu, druhou zezadu. Jelikož bylo velmi uctíváno a vyhledáváno poutníky, záhy objevilo se druhé plátno s namalovanou postavou pouze zpředu. Toto bylo právem v r. 1793 za revoluce francouzské veřejně spáleno, ale dochovaly se hojné kopie téhož, t. j. jednoduché gotické malby se skříženými rukama dosti zmatené v obličejích, na první pohled jakožto kresba rozpoznatelné.

Jí podobná, ale propracovanější a rouškou bederní opatřená jest kopie ze Chamber, kde pravý Rubáš více než jedno století byl uchováván a ctěn. Taktéž každý lehce pozná tuto primitivní malbu...

Rozkošný přímo humor a to bezděčný, dýše ze zprávy doložené ilustracemi v »Historické studii o hrobních plátnech Krista Spasitele« od Jakuba Chiffleta, který zemřel r. 1660: V ní jsou nám dochována obojí tato plátna, Turinské s postavou Krista zepředu i zezadu, II. besanconské jen zpředu s vážně myšleným výkladem autorovým: »Sindon turinský představuje tělo Kristovo zkrvavené a právě s kříže sňaté. Potní Rouška však besanconská ukazuje totéž již omyté, mastmi ošetřené a v hrobu uložené.« Nelze věru ničím předstihnouti tuto »sancta simplicitas« (svatou prostotu) pisatelovu!

A pak následuje záplava, sta, snad tisíce pokusů lepších, horších umělců, pokusivších se během staletí okopírovati, t. j. malířsky věrně podati tajemství toho, co pouhé oko dost nezřetelně vidělo v otiscích, o nichž se nepřestalo věřit, že patřily Ukřižovanému. Zejména v Itálii, kde druh sv. Karla Boromejského Msgre Palleotto, arcib-

biskup z Bologně, vydal prvou soubornou studii s ilustrací tohoto posv. Kmentu.

Autor viděl a porovnával jich spoustu, uveřejněných zejména v nádherné publikaci »Ostensione S. Sindonis 1931« v Turině vydané. V prvních vydáních »Umučení Páně« o nich napsal: »Jest tam asi 150 hlubotiskových reprodukcí nejrozmanitějších kopií téhož Hrobního plátna. Jaká to směsice tvarů, básnění, fantastických pojetí nebo nejasností, pobožnůstkářství, neschopností či pouhé manýry, nepochopení atd. mísí se tu v jediný chaos! Naproti tomu jaký soulad, krása, jasnost, určitost projevuje se ve fotografiích Enrieových! Jaké stupnice poznatků lékařských odkrývají nám tyto fotografie!« (Muž bolesti II, 69.)

Na téže stránce pak je tištěno dále: »A pokoušela se o to sta umělců a to i znamenitých. Dokonce i sám Albrecht Dürer, jeden z nejslavnějších malířů Německa, který bezesporně ovládal již anatomii i perspektivu těla lidského. Ten r. 1516 kopíroval toto posv. Plátno v belgickém Lierre a vlastnoručním podpisem to potvrdil. Než na těchto otiscích přezalostně ztroskotal. Antická krása, naprostá tělesná souměrnost jest na jeho kopii zcela ztracená. Místo toho všeho vidíme jakýsi zavalitý trup na čapích, dlouhých nohách!« — —

Nuže, proč žádnému z těchto značně dokonalých renesančních aneb barokních malířů nepodařilo se vůbec dosáhnouti toho v pozitivu, co onen mythický primitiv ze Champagně tak nádherně stvořil v negativu, tehdy vůbec neznámém?! Jen zmatek nad zmatek byl výsledkem všech těchto jejich pokusů!

Než ani v dobách právě minulých se to nikomu nezdařilo! Tak r. 1868 při výstavu této posv. Relikvie dovoleno bylo slavnému malíři Reffovi zhotoviti kopii posv. Sindonu. Než ani on nedosáhl s ní úspěchu. Ani r. 1898 slavný Cuzetti nebyl o nic šťastnější. Viděl jsem jeho malbu

v sakristii Kaple posv. Rubáše mezi dómem a královským palácem a nikterak nebyl jsem jí nadšen, ačkoliv Cuzetti z fotografií S. Pia již věděl, že maluje fotonegativ, t. j. otisky, opět žalostně ztroskotal, jak Comm G. Enrie o fotografování jeho malby prokázal. Táž byla uveřejněna v předešlém autorově díle.

Snad ale někdo ze žijících umělců rozřeší tuto záhadu Tváře turinské: kde umučený nejvýš ztýraný obličej vyzařuje plný majestát božské důstojnosti! Snad přece někdo dovede zmoci tuto přímo uměleckou nemožnost a technickou zvlášť?

Přehlížím značný materiál domácí i cizí, leč plně neuspokojuje žádný výtvor z nich. Snad se umělci pokoušejí o věc stojící nad lidské síly, když chtějí znázornit nám svým uměním dokonce ještě Krista s otevřenýma očima (kdežto se zavřenými je to lehčí), neboť dát božskému oku jeho plný výraz jest věcí přenesmírně těžkou. Stejně obtížným jest vystihnouti celou stupnici různých dojmů i aspektů, obsažených v této záhadné Tváři turinské.

O Reffovi, Cuzettim byla řeč již dříve. Z ostatních Italů snad Capellovi podařil se nejlépe mužný, majestátní obraz tváře Kristovy nezmučené, se zavřenýma očima, kdežto jeho krajan Brunner z Trenta svým portretem Bohočlověka s otevřeným zrakem »neuspěl«. Jeho Tvář Páně zdá se téměř zduřelá a celkově zestárlá. Vous brady je příliš dlouhý. Z německých kopií nepůsobí zvlášť příznivě olej sestry Ildefons O. P.

Z řeholních pokusů o kopii hlavy Kristovy sklidilo největší úspěchy vysoce spirituální pojetí božské Tváře Celinou, rodnou sestrou sv. Terezičky z Lisieux. Tato přec zvolila si svým řeholním přídomkem nejen »od Ježíška«, nýbrž i »od Svaté Tváře Páně«. Sama tělesným zrakem nespátřila ani prvé Piovy fotografie (1898), zemřevši 30/IX 1897. Ale má jednu chybu, že totiž temeno hlavy tohoto

obrazu jest ženského typu a ne mužského, což některým odborníkům značně vadilo.

Z našich domácích umělců byla prvním pokusem kresba Tomíčková a Rud. Adámka, nevystihující plně úžasnou bohatost Tváře turinské. Její aspekt klidu a majestátu vystihl lépe akad. malíř Emil Schovánek na své propracované kresbě uhlem, což zdokonalil dalším pastelem v přirozené velikosti. Zvláště měkkost vlasů i vousu u něho vyniká, jakož i ušlechtilost tváře. Další akad. malíř a grafik Alex zaútočil na tento problém skvostnou gravurou s nádherným vlasem, ale příliš tvrdá podoba tváře neuspokojila některé diváky, ačkoliv celek jest skutečný umělecký výkon a pojetí. Leč na řadu přicházejí další —

Tedy mnohem pokročilejší technikou i možnostmi útočí celá řada význačných umělců na to, co před 600 lety měl s takovou bravurou i úspěchem zdolati dokonce ve fotonegativu (který tehdy nikomu naprosto nebyl znám), ubohý primitiv francouzský!!! Absurdnost této doměnky i námitky zvýšena je o další protidůkaz...

* * *

Než hledme na tuto věc objektivně-kriticky: Myslím, že po všech těchto i následujících pokusech, které vesměs prokazují nefalšovatelnost rukou lidskou oné fyzikálně-chemické registrace otisků Umučeného (fotonegativ taktéž naprosto nelze falšovati rukou lidskou), že nakonec zvítězí jako jediné správné hledisko názor p. A. S.: »Ano, všechna umělecká díla, která zobrazují Ježíše Krista, mohla se jen s jedné stránky přiblížiti k částečnému zpodobnění Jeho osobnosti. Žádné umělecké dílo nedosahuje Krista v plnosti. To je jen výsadou evangelií... a nyní také Turinského Plátna!!!«

Totéž platí o krucifixech, ačkoliv výtvarně znázorňovat hlavně plastickou krásu zjevu Kristova jest poměrně leh-

čím úkolem než zápasit s tajemným oním obličejem z posv. Rubáše. A opět žádný sochař nedosahuje absolutní krásy těla z Rubáše, ačkoliv Weirichův jak správným rozepjetím horních končetin tak i stavbou těla nejvíce se tomuto ideálu přiblížil; daleko více než krucifix Myslбекův, španělského typu nebo Bílkovo byzantské pojetí Krista-Vítěze v okamžiku smrti.

Ano, jest zde ono byzantské pojetí Ukřižovaného, vítěze to nad smrtí a peklem (hádem), které vzniklo tam, kde otisky tohoto Hrobního plátna po sedm a půl věku byly známy a vystavovány. Tvář našich otisků není tváří umrlce jako Rubensova, Holbeinova, Charondonova, Grünewaldova, Metsysova, nýbrž člověka živého, na chvíli si jen odpočinuvšího, usebravšího se . . .

Jinými slovy i zde těmito otisky je dáno vysvětlení záhady byzantského zobrazování Krista na kříži co Vítěze, co Krále ukřižovaného v celé pompě vladařských oděvů, s korunou královskou na hlavě, etc. etc.

22 PŘEMÁHÁ GENIE VŠECH VĚKŮ!

Leč nejpádnější, konečnou ránu námitkám všech byvších zastáncův Chevalierova mythu o falsifikaci, jimž byli následovníci jeho mystifikování ba hypnotisování, dodává následující fotomontáž, v Muži bolesti na tab. 31 a 32 uveřejněná, kde vůči tomuto prý plagiátu a apokryfu Tváře na Rubáši turinském selhávají prostě všichni geniové malby všech věků i národů . . .

A to jest naše největší překvapení a novinka, které ad oculos dokumentují pravdu výše citovaných slov, že veškerá ruka lidská dovedla jen jednu stránku, jen z části zachytiti z nepřeberného bohatství Krista v plnosti. Krista

evangelií, Krista posv. Rubáše. To jest jeho Tváře především . . .

Byl jsem sám svědkem toho, jak jistý význačný italský znalec umění byl překvapen a ocítl se téměř v nadšení při pohledu na ona srovnání Raffaela, Leonarda da Vinci, Tiziána, Rubense, Velasqueze, Grecca, Rembrandta, Quido Reniho etc. etc. s naší Tváří turinskou. Neboť tato svým mysteriosním zjevem překonává prostě všechna tato vrcholná umělecká díla, zůstávajíc něčím nad i mimo všechny tyto výtvary. Něčím ojedinělým, zcela zvláštním!

Všichni geniové štětce a palety znázorňují nám na svých výtvorech lidské tváře, tváře svých soukmenovců a vrstevníků. Tváře, mezi nimiž před lety marně hledal jsem onu pravou podobu Páně, která by si mne podmanila, fascinovala, uspokojila úplně a na plno. A trvale.

Ačkoliv jsou to díla na výsost umělecky cenná a vzácná, chybí jim všem ona produhovnělost, ušlechtilost a síla majestátu, jakým dýše, jaký vysílá tato jediná věc na světě, již zpodobnit, plně okopírovat jest nad síly lidské . . . Tedy ani v kopii není dostižitelná! —

A doznávám otevřeně: ačkoliv obrazy byly mojí téměř sběratelskou vášní a dle souhlasných zkušeností okouká se nám po čase i nejkrásnější obraz . . . pravý opak přihodil se zde: Třebas tomu jest již patnáct let, kdy po prvé jsem se hluboce zadíval do této tajemné Tváře, nepřestala se mi táž líbit ni v nejmenším. Ztratil jsem dokonce starý poměr ke všem ostatním uměleckým veledílům, neb tato jediná Tvář dostačí, podmaňuje a rozplameňuje vždy víc a víc.

Nějaká úžasná fascinující síla a moc skryta musí býti v těchto záhadných obrysech Tváře muže, dokonavšího nejkrutější smrtí, ale přece žijoucího dále, jak praví verš Apokalypsy: *»Aj já živ jsem a byl jsem mrtvý. Hle*

žiji na věky věkův» (Zj. 1, 18), k čemuž máme zde pravou ilustraci a doklad.

A to je skutečnost všeobecná, ne jen moje vlastní. Sta a tisíce podobných zkušeností dotvrzují pravdu slov p. A. S., v úvodě citovaných: »Kdo pohleděl do Jeho Tváře, stává se Jeho zajatcem.«

Tedy i proslulý filosof španělský Unamuno, který složil na obraz Ukřižovaného od Velasqueze nadšenou ódu, zmýlil se naprosto... Neboť tak pravdivý jako evangelia, dosahující Krista v plnosti, jest pouze a jedině Rubáš turinský!

23 MAJESTÁT TVÁŘE UKŘIŽOVANÉHO.

Pročež obraťme plnou naši pozornost a celé srdce k předmětu, převyšujícímu vše lidské, všechny naše představy a možnosti... k Tváři Bohočlověka, k majestátu Božské Tváře Turinské!! A poddejme se, oddejme se v tiché usebranosti plně jejímu vše přemáhajícímu, podmaňujícímu vlivu!

Věnoval jsem tomuto tématu svého času i brožurku: »Mysteria Božské Tváře« dávno rozebranou i napsal o tom tolik nadšených slov, že by bylo vůbec zbytečno a nemístno opakovati je zde znova. Jen jedno třeba zdůrazniti: Máme zde originál, předlohu všech uznaných typů zobrazení Kristových, acheiropoietů i roušky sv. Veroniky. Stopy přesvatého člověčenství Páně zde mezi námi na naší zemi...

Neb historická osobnost zanechává svoje stopy.

A jak zvláštní byl celý zjev Bohočlověka na naší zemi, tak zvláštní a jedinečné zůstaly nám po něm stopy, ne theologickou, ale lékařskou vědou zjistitelné.

A to je ohromné novum těchto řádků...

Docela samostatné, neodvislé, ale soudně-lékařsky prokazatelné, protože otisky posv. Rubáše se nacházejí v naprostém souhlase s přesnými zprávami evangelijními o Kristově velekněžské oběti Kalvarské.

Přinášejí tudíž tuto radostnou zvěst se strany nečekané, modernímu člověku však jediné imponující... Proto v Americe nazývají je »pátým evangeliem«, the fifth Gospel...

Máme zde tudíž otisky skutečné, původní, pravé Tváře Kristovy se všemi zde popisovanými známkami, charaktery i jejími průkaznostmi: Podlouhlý, dolů se zužující obličej, klenuté, široké i vysoké čelo, klenuté obočí, delší energický nos, krásně zformovaná malá ústa. Dlouhý, uprostřed rozdělený vlas, vous brady nedlouhý, původně ve dví rozdělený, nesoucí charakter nerušeného vzrůstu à la chassidim či nazirejců, což všechno uplatňovalo se více méně v zobrazeních Kristových výše popisovaných...

Než, nejdůležitějším a nejcennějším ziskem každého portretu jest, podaří-li se umělci zachytiti aneb dáti patřičný výraz tomu, co skrývá se za vnějšími rysy obličeje, tváře, t. j. nitru člověka, jeho duši!

Nelze si však představití nic působivějšího, nic podmanivějšího než onu niternou silu ducha pronikajícího obrysy této Tváře tak podivuhodné... Lze prostě pěti na ni hymny, lze ji meditovati, kontemplovati neustále, do nekonečna a stále nalézati nové a nové detaily, dojmy atd. na ní. Neb jest výrazem neoblomného duševního klidu a vyrovnanosti, nejvyšší ušlechtilosti, nejvyššího duchovního vznešenosti v naprostou vznešenost ba majestát přecházejícího — — —

Je to Tvář naprosto mimořádná, nade vše povznesená, fascinující, podmaňující! Nemá sobě rovné! Tato Tvář mohla jediné přináležeti Bohočlověku!

Jediné touto Tváří představití lze sobě toho, jenž byl mrtvý a hle opět oživlý. Jenž jest alfou i omegou, základem a cílem co pantokrator, t. j. Všemohoucí. Jenž jest přemožitel smrti fysické i oblastí pekel, t. j. háda, neviditelná a má klíče od nich obou...

Nenapodobitelná Tvář toho, jenž jest Život věčný sám, Triumfator vše zdolávající, převyšující...

Tvář, jež sama jest nám závdavkem věčné blaženosti.

Písma Starého i Nového Zákona jásají při každé zmínce o Tváři Pána. Neb viděti Tvář jeho jest stejnoznačné jako obcovati důvěrně s Pánem, což bude naší nejvyšší blažeností v nebesích, navždy a bez konce —

24 TOŤ ON!

TOŤ JEHO TVÁŘ!!! (Paul Claudel).

Uzavírám překrásným projevem francouzského básníka Paul Claudela z jeho dopisu jinému francouzskému sindonologu Ing. Gedardu Cordonnierovi: »Přeji si, aby Vaše dílo zaujalo široké vrstvy obecnstva a napomáhalo křesťanské Francii realizovati důležitost té velké události, již jest fotografický objev Sv. Rubáše turinského. Týž jest takové důležitosti, že nelze jej porovnat s ničím menším než s druhým Vzkříšením Pána...«

»Postava Ježíšova byla až k zmiznutí ponořena do mlhovin literatury historické, mystagogické a románové... Aj hle, po tolika prošlých staletích jeho zapomínaný obraz rázem objevil se tu na tkanině se strašlivou pravdivostí, s autenticitou, která jej činí nejen nezavrhátným dokumentem, ale přímo naléhavou záležitostí...«

»Interval devatenácti staletí zmizel, jedním rázem minulost přenesena byla v bezprostřední přítomnost.«

»Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme viděli svýma očima, co jsme prohlédli a ruce naše ohmataly, to Slovo života...!« (Jan I., 1.)

* * *

»Toť On! Toť Jeho Tvář! Tvář, kterou tolik světců, tolik proroků toužebně si přálo nazírat dle slov žalmu: »Obličej můj tě hledal, Pane! Hledal jsem Tvou Tvář!« Kéž po tomto životě bude nám dovoleno patřiti na Syna Božího tváří v Tvář!...«

»Mezi touto tváří zde není prostředníka lidského, neb On doslovně impregnoval (prosytil) toto plátno..., a proto ono opět plně se zmocňuje našeho ducha.«

»Doklad písemný a doklad grafický se přizpůsobují, dokonale se kryjí. Cítíme, že máme před sebou originál, vůči němuž všechna umělecká podání kromě své umělecké ceny nejsou leč částečnými výtvary a nešikovnými výtvary z druhé ruky. Kristus Leonarda da Vinci, onen Dürerův, či Rembrandtův souhlasí s určitými stránkami evangelií, ale tento se všemi. Daleko víc, on jim vévodí.«

Jinými slovy pověděno tu jiným člověkem, zcela jiného národa totéž, co přinesla naše předmluva, úryvek dopisu p. A. S. Přesvědčivé, podivuhodné, ale pravdivé.

* * *

Rajský kvítek a patronka missií sv. Terezička od Ježíška a sv. Tváře bezpočtukrát opakovala svoji modlitbičku »O Ježíši, Tvoje Tvář přesvatá, jedinou je krásou, která blaží moji duši. Prosím Tebe snažně: vtiskni božský Obraz Svůj srdci mému a rozpal je Svojí láskou!!!«, čímž končil jsem svoje přednášky o tomto podivuhodném obraze tělesného zjevu Kristova na posv. Rubáši turinském.

Ale našel jsem další krásné místo Písem (IV. Mojž. 6, 22—27), obsahující nejvyšší žehnání starozákonné, jehož s velkou oblibou používal sv. Otec František z Assisi při nejvýznačnějších událostech. Toto zní:

*»Žehnej tobě Pán a ochraňuj tě.
Ukaž tobě Tvář Svou a smiluj se nad tebou.
Obrať k tobě Tvář Svou a uděl ti pokoje!!!«*

Dr R. W. Hynek:

TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV.

Příloha: tříbarvotisk pastellu akad. malíře Emila Schovánka na křídě, osm autotypií. Vytiskla r. 1948 tiskárna Jar. Strojil v Přerově písmem garmond Candida v nákladu 5.000 výtisků. Gener. komise G. Franci, Praha I, Pernštýn. Vydání první. Cena brož. 50.—, váz. 75.— Kčs.

Rovněž pro nemožnost
sfalšování otisků povrát.
Rokuše přinesli nové dů-
kazy, a to uznání III.
mezinárodního kongresu
knt. lékařů v Lisabonu,
průkaz abnormnosti a dil-
brantismu L. ex., -harvů-
ské- námitky Mr. Clémén-
ta... Ale hlavně uvádí
nová, půdná zjištění, že
dosud lžednému malíři na
evěté nepodařilo se ani
správně okopírovati tyto
záhadné otisky, neřku-li
je před 600 lety vytvořiti
ze latunegativu, tehdy na-
prouto neznámém. To
evládě platí o Tvářt turin-
ské, která ušlechtilostí,
prodaševněním a majestá-
tem překonává daleko ge-
ništní malby všech věků
i národů...

Dalším přímo objevem
je na výsost zajímavý po-
voděk pana A. S., jakel i
našlžený výřtik francouz-
ského básníka Paul Clau-
dela:

Tot ON!!! Tot Jeho
Teat!!!

.....

Stran 80, 8 autotypů,
1 filharvontisk přílohou,
Cena brož. Kčs 50.—,
váz. Kčs 75.—.

Generální komise

Gustav Francel, Praha I,

Pernátný.

Dr R. W. Hynek · TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

TĚLESNÝ ZJEV KRISTŮV

LÉKAŘSKÁ STUDIE

Dr R. W. HYNEK

TELESNÝ ZJEV
KRISTŮV 1989

Český badatel Dr R. W. Hynek, který zasvětil svůj život studiu v pov. Ruháři turinském, resp. lékařskému zjištění stop Spasitelových na naší zemi, pokračuje stále v tomto svém dílu a zamýšlí je korunovat krátkým vědeckým, dokumentárním filmem, obsahujícím ~~na~~ přímými důkazy originality. Než však rozhodne o poměry současnosti dovolí tentu vrcholný kulturně náboženský čin, publikuje stále přesvědčivěji a dokonaleji díla v tomto oboru.

Jak vypadal Kristus tělesně? — tato otázka celého křesťanstva, věcmi staletími opakovaná, zůstala theologicky neověditelná. A neodpověditelnou zůstane pro neprostý nedostatek dokladů at z Písmu sv. či tradice. Ale objevem pov. Ruháři turinského otevřela se náhle jedinečná možnost rozvolit lékařsky tento problém, což učinil autor biologicky, fyziologicky, biotypologicky a anthropometricky, a čehož rezultuje přímý vědecký nále: imponující krásu, svědčení dokonalost (prof. Judica).